

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Diplomová práce

**Vyhodnocení dopadů zavedení elektronické
evidence tržeb**

Ludmila Šejcová

© 2019 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Ludmila Šejcová, DiS.

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Vyhodnocení dopadů zavedení elektronické evidence tržeb

Název anglicky

The Impact Assessment of Electronic Records of Sales

Cíle práce

Cílem diplomové práce je na základě provedených analýz vyhodnotit dopady zavedení elektronické evidence tržeb jako jednoho z nástrojů v boji proti daňovým únikům a navrhnout možná doporučení s touto problematikou související.

Metodika

Teoretická báze diplomové práce bude vytvořena prostřednictvím kompilace poznatků z odborné literatury, poskytnutých dat, vědeckých článků, aktuálních právních předpisů a dalších relevantních zdrojů z oblasti elektronické evidence tržeb.

Na základě provedených analýz budou vyhodnoceny dopady zavedení elektronické evidence tržeb v České republice. Elektronická evidence tržeb bude analyzována jako jeden z nástrojů v boji proti daňovým únikům. Dopady zavedení budou hodnoceny jak z pohledu Finanční správy ČR, tak z hlediska poplatníků daně z příjmů. Následně budou navržena možná řešení s touto problematikou související.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

daň, poplatník, plátce, evidovaná tržba, nespolehlivý plátce, správce daně, daňová kontrola

Doporučené zdroje informací

BRENNAN, Gabriel. The Impact of eConveyancing on Title Registration. Springer International Publishing Switzerland, 2015. ISBN 978-3-319-10341-9.

DUŠEK, Jiří. Elektronická evidence tržeb: v přehledech. Praha: Grada Publishing, 2016. Účetnictví a daně. ISBN 978-80-247-5839-8.

HENDRYCH, Dušan. Správní právo. Praha: Beck, 1994. Právníké učebnice (C.H. Beck). ISBN 80-7049-069-1.

LÍBAL, Tomáš. Elektronická evidence tržeb: z účetního a daňového pohledu. Praha: VOX, 2016. ISBN 978-80-87480-51-9

LIPROSS, Otto-Gerd. Allgemeines Steuerrecht. Münster: Alpmann Schmidt, 2009. ISBN 978-3-86752-037-9.

STIERANKA, Jozef (ed.). Odhaľovanie daňových únikov a daňovej trestnej činnosti: zborník vedeckých štúdií z vedeckej konferencie konanej v rámci vedecko-výskumnej úlohy .. evidovanej na Akadémii Policajného zboru v Bratislave pod č. 164. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. 237 s. ISBN 978-80-7380-456-5.

VONDRÁK, Zdeněk a kol. Elektronická evidence tržeb: praktická příručka. Olomouc: ANAG 2016. ISBN 978-80-7554-048-5.

Předběžný termín obhajoby

2019/20 ZS – PEF (únor 2020)

Vedoucí práce

Ing. Gabriela Kukulová, MBA, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra obchodu a financí

Elektronicky schváleno dne 13. 11. 2018

prof. Ing. Luboš Smutka, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 21. 11. 2018

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 24. 11. 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Vyhodnocení dopadů zavedení elektronické evidence tržeb" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30. 11. 2019

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí diplomové práce Ing. Gabriele Kukulové, MBA, Ph.D. za její čas, ochotu ke spolupráci a za poskytnutí cenných podkladů a informací.

Samozřejmě děkuji své rodině za podporu během studií.

Vyhodnocení dopadů zavedení elektronické evidence tržeb

Abstrakt

Cílem této diplomové práce je vyhodnocení dopadů zavedení elektronické evidence tržeb u správce daně a poplatníků v České republice.

Vyhodnocení dopadů zavedení Elektronické evidence tržeb u správce daně bude provedeno na úrovni finanční a administrativní. U podnikatelů pak na úrovni finanční, administrativní a časové. Pro zjištění zavedení Elektronické evidence tržeb byla použita kombinace více poznávacích metod, tzv. smíšený výzkum za pomoci kvantitativních a kvalitativních metod. Smíšený výzkum kombinuje teoretické kvantitativní a kvalitativní prvky současně. Tyto prvky budou získávány pomocí sběru dat, výzkumných otázek až k samotné interpretaci výsledků zavedení Elektronické evidence tržeb. Jako metody pro tento výzkum byly provedeny rozhovory s poplatníky a správci daně vybraných Územních pracovišť.

Klíčová slova:

daň, poplatník, plátce, evidovaná tržba, nespolehlivý plátce, správce daně, daňová kontrola

The Impact Assessment of Electronic Records of Sales

Abstract

The aim of this thesis is to evaluate the electronic registration of sales (EET) with the tax authorities and taxpayers in the Czech Republic. Evaluation of the impact of the introduction of the EET for the tax is made at the level of financial and administrative. In entrepreneurs at the level of financial, administrative and time. In order to establish that the EET, used a combination of cognitive methods, joint research with quantitative and qualitative methods. A Joint research combines quantitative and qualitative elements at the same time. These elements are obtained by means of data collection, research questions to the interpretation of the results. As methods for this research were carried out interviews with selected Územních taxpayers and tax administrations.

Keywords:

Tax, Tax payer, Payer, the registered sales, unreliable, Tax administrator, Tax inspection

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	12
3 Teoretická východiska	14
3.1 Daňový únik	14
3.1.1 Tax avoidance	15
3.1.2 Tax evasion	15
3.1.3 Příčiny vzniku daňových úniků	17
3.1.4 Šedá ekonomika	18
3.2 Nástroje v boji proti daňovým únikům	20
3.2.1 Kontrolní hlášení DPH.....	20
3.2.2 Souhrnné hlášení k DPH.....	21
3.2.3 Reverse charge	22
3.3 Zavedení EET.....	22
3.3.1 Historie EET	23
3.3.2 Postupy schvalování EET	24
3.3.3 Důvody zavedení EET	25
3.4 Charakteristika EET	26
3.4.1 Základní pojmy v oblasti EET	27
3.4.2 Fungování EET	29
3.4.3 Povinnosti poplatníka	30
3.4.4 Evidenční povinnost	34
3.5 Kontrola a sankce EET.....	35
3.5.1 Kontrolní orgán.....	35
3.5.2 Spáchání správního deliktu a sankce	35
3.5.3 Postupy správce daně v kontrolách EET	35
3.5.4 Skutkové podstaty přestupků	36
3.5.5 Druhy pokut	38
3.5.6 Aplikace evidence podnětů ke kontrole EET	38
3.5.7 Centrální evidence kontrol.....	39
4 Vlastní práce	41
4.1 Rozhovory ze strany správce daně.....	41

4.1.1	Zhodnocení základní kategorie	42
4.1.2	Zhodnocení administrativní náročnosti u správce daně.....	43
4.1.3	Zhodnocení zaměstnanců jednotlivých Územních pracovišť	45
4.1.4	Daňové kontroly	46
4.1.5	Zhodnocení obecné kategorie k EET	50
4.2	Rozhovory ze strany poplatníků.....	51
4.2.1	Rozdělení základní kategorie.....	52
4.2.2	Administrativní náročnost u jednotlivých poplatníků	52
4.2.3	Problematika finanční náročnosti	53
4.2.4	Náklady spojené s provozem a zavedením EET.....	54
4.2.5	Poskytnutí slevy na EET.....	57
4.2.6	Zhodnocení časové náročnosti.....	58
5	Výsledky a diskuse	60
5.1	Zhodnocení dotazníkového šetření	60
5.2	Výsledky sběru informací	62
5.2.1	EET a DPH	62
5.2.2	Dvouleté fungování EET	64
5.3	Finanční náročnost zavedení EET u správce daně.....	65
5.3.1	Náklady vynaložené na projekt EET a provoz	65
5.3.2	Náklady a počet zaměstnanců Finanční správy	67
5.3.3	Měsíční náklady na provoz oddělení EET	69
5.4	Příjmy státního rozpočtu	71
6	Závěr.....	74
	Seznam použitých zdrojů	78
7	Přílohy	82

Seznam obrázků

Obrázek 1	Daňové nedoplatky a daňové úniky,	14
Obrázek 2	Podíl šedé ekonomiky na HDP v členských státech EU v roce 2015	19
Obrázek 3	Velikost šedé ekonomiky v eurech/obyvatele za rok ve státech EU.....	19
Obrázek 4	Vzorový formulář kontrolního hlášení.....	21
Obrázek 5	Fungování online systému Elektronické evidence tržeb	30
Obrázek 6	Online žádost o autentizační údaje.....	32
Obrázek 7	Prvotní přihlášení poplatníka k evidování tržeb.....	33
Obrázek 8	Náhled na přehled podnětů ke kontrole.....	38
Obrázek 9	Náhled na aplikaci centrální evidence kontrol	39
Obrázek 10	Schéma řešení podnětů EET	40
Obrázek 12	Vývoj státního dluhu a saldo státního rozpočtu 1993-2020.....	73

Seznam tabulek

Tabulka 1 Základní přehled dotázaných respondentů	42
Tabulka 2 Finanční správa - počet provedených kontrol EET	47
Tabulka 3 Celní správa - počet provedených kontrol EET.....	47
Tabulka 4 Celkové zhodnocení EET k 31. 12. 2018	48
Tabulka 5 Základní přehled dotázaných respondentů	52
Tabulka 6 Volba pokladního zařízení	53
Tabulka 7 Náklady spojené s provozem a zavedení EET u poplatníků v Kč.....	55
Tabulka 8 Další pravidelné měsíční náklady na provoz EET u poplatníků v Kč.....	56
Tabulka 9 Poskytnutí slevy na evidenci tržeb	58
Tabulka 10 Zhodnocení odpovědí z dotazníkového šetření	60
Tabulka 11 Zaměstnanci FS pro oddělení EET k 31. 11. 2018 dle jednotlivých krajů ČR.....	69
Tabulka 12 Přehled měsíčních nákladů za kontrolní nákupy ET	71

Seznam grafů

Graf 1 Celkový počet plátců v letech 2012 – 2018.....	63
Graf 2 Vývoj DPH za rok 2013 – 2017	64
Graf 3 Počáteční výdaje na projekt EET	67
Graf 4 Předpokládané náklady na EET pro rok 2019-2021.....	67
Graf 5 Měsíční náklady za útratu z kontrolních nákupů dle krajů za rok 2017 v Kč.....	70
Graf 6 Měsíční náklady za útratu z kontrolních nákupů dle krajů za rok 2018 v Kč.....	70
Graf 7 Srovnání základních ukazatelů státního rozpočtu 2013-2018 (v mld. Kč)	72

Seznam použitých zkratk

BKP	bezpečnostní kód poplatníka
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DPH	daň z přidané hodnoty
DPFO	daň z příjmů fyzických osob
DPPO	daň z příjmů právnických osob
DŘ	daňový řád
ET	evidence tržeb
EET	Elektronická evidence tržeb
FIK	fiskální identifikační kód
Kč	korun českých
NACE	klasifikace ekonomických činností
PKP	podpisový kód poplatníka

1 Úvod

V současné době je Elektronická evidence tržeb (dále jen „EET“) diskutovaným tématem. Mnozí podnikatelé v České republice (dále jen „ČR“) se snaží za každou cenu ušetřit, avšak není správné, když obcházejí hranice zákona. Hlavním cílem v oblasti ekonomiky každého státu je řešení snížení daňového deficitu. Není však potřeba zvyšovat tyto daně, nýbrž zavést takové nástroje a opatření, které by daňové úniky odstraňovaly. Jedním z takovýchto opatření bylo v rámci nepřímých daní zavedení kontrolního hlášení. V rámci přímých daní pak právě EET umožňuje finanční správě získat efektivní formou informaci o tom, zda daňový poplatník správně vykazuje své hotovostní tržby a nepodniká na úkor ostatních podnikatelů. Zdanění příjmů jako takové, další změny v daňovém systému nebo zavedení nových daňových nástrojů je a bude vždy doprovázeno negativní reakcí ze strany veřejnosti. Postoj veřejnosti je často ovlivněn subjektivním pohledem na danou situaci, občané ČR většinou ke každé novince zastávají negativní postoj, poněvadž si ani často nezjistí, jak se věci doopravdy mají. Mnohdy je to zapříčiněno špatnými zkušenostmi z minulosti nebo pohledem na danou politickou situaci v naší zemi. Pokud ČR nebude mít dobře fungující daňový systém, nebude dobře fungovat např. policie, zdravotnictví a další státní instituce.

V červnu roku 2017 se EET umístila v anketě Zákon roku 2016 na druhém místě s celkovým počtem 20,3 %. Byla nominována jako „Narovnání podnikatelského prostředí a zefektivnění státní správy“. V anketě hlasovalo celkem 360 zástupců z podnikatelského prostředí. Na základě umístění v této anketě si Generální finanční ředitelství nechalo střediskem empirických výzkumů STEM vypracovat bleskový výzkum, který byl zaměřen na názory podnikatelů a občanů k EET. Mezi základní výhody, které byly v anketě zmiňovány, byly zefektivnění výkonu státní správy a opatření k narovnání podnikatelského prostředí. Závěr této ankety uvádí, že přibližně dvě třetiny občanů považuje zavedení EET za pozitivní.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je na základě provedených analýz vyhodnotit dopady zavedení EET jako jednoho z nástrojů v boji proti daňovým únikům a navrhnout možná doporučení s touto problematikou související.

2.2 Metodika

Celá diplomová práce bude rozdělena na dílčí části. Primárně se bude jednat o úvod, který je součástí každé diplomové práce a přiblíží komplexní seznámení s vybranou problematikou. Dále práce bude rozdělena na dvě hlavní části, a to teoretickou a praktickou.

Teoretická část diplomové práce bude vytvořena prostřednictvím kompilace poznatků z odborné literatury, poskytnutých dat správcem daně a poplatníků, vědeckých článků, aktuálních právních předpisů a dalších relevantních zdrojů z oblasti EET. Ke zpracování práce budou využity nejen české, ale i zahraniční zdroje. V úvodu teoretické části bude přiblížena problematika daňových úniků v ČR a rozdíl mezi Tax avoidance a Tax evasion, protože ty je nutné rozlišovat. Dále budou přiblíženy příčiny vzniku daňových úniků a šedá ekonomika. Současně budou definovány nástroje proti daňovým únikům, konkrétně prostředky v boji proti daňovým únikům. Bude se jednat o nástroje, jako kontrolní hlášení, souhrnné hlášení nebo režim přenesení daňové povinnosti (reverse charge). V další části teoretického oddílu bude detailněji popsána teorie EET v ČR, konkrétně zavedení EET, historie, postupy schvalování, kde budou vymezeny režimy a fáze EET dle NACE a důvody pro zavedení EET. Současně v teoretické části bude přiblížena samotná charakteristika EET, základní pojmy, fungování EET, postupy poplatníka a evidenční povinnost. V neposlední řadě bude popsána kontrolní činnost a sankce, kterou ukládají správci daně. Konkrétně budou vystiženy kontrolní orgány, postupy správce daně v kontrolách EET, druhy sankcí a evidence kontrol ze strany správce daně.

V praktické části budou na základě provedené ankety vyhodnoceny dopady zavedení EET v ČR. EET bude analyzována jako jeden z nástrojů v boji proti daňovým únikům.

Dopady zavedení EET budou hodnoceny jak z pohledu Finanční správy ČR, tak z hlediska poplatníků daně z příjmů. Konkrétně u správců daně bude provedena analýza dotazů týkajících se základních, administrativních, kontrolních a obecných otázek. U poplatníků pak bude provedena kombinace základních, administrativních, finančních a časových otázek. Následně budou navržena možná řešení s touto problematikou související.

V diplomové práci bude dále poukázáno na výsledky sběru informací, o které bude požádáno prostřednictvím e-mailové korespondence Generálního finančního ředitelství o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím v platném znění. V žádostech bude požádáno mimo jiné i o informace týkající se EET a DPH, fungování EET od jeho zavedení, finanční náročnost, ve které budou konkretizovány otázky týkající se nákladů vynaložených na projekt EET a jeho provoz, náklady a počet zaměstnanců Finanční správy a měsíční náklady na provoz oddělení EET. Současně bude požádáno o informace týkající se příjmů státního rozpočtu ČR v rozmezí let 2013 - 2018.

Cílem diplomové práce bude zhodnotit zavedení EET jak ze strany správce daně, tak ze strany daňových poplatníků. Zhodnocení bude obsahovat stránku jak finanční a časovou, tak stránku administrativní.

Diplomová práce vychází z právního stavu k 31. 10. 2019.

3 Teoretická východiska

Daně jsou centrem pozornosti, jelikož se osobně dotýkají každého obyvatele daného státu. Zahrnují faktory nejen ekonomické, politické, sociologické, psychologické, ale i sociální. Jelikož je mnoho podnikatelských i nepodnikatelských subjektů, které se snaží daňové povinnosti uniknout, je na každém státu nalézat taková opatření, která by nepoctivé porušování daňové povinnosti eliminovala¹.

3.1 Daňový únik

Daňový únik představuje z terminologického hlediska nejen v podmínkách ČR, ale i z nadnárodního i mezinárodního pohledu závažný hospodářský a celospolečenský problém, který negativně ovlivňuje daňové příjmy státního rozpočtu a tím i plnění základních funkcí dobře fungujícího státu. Daňové úniky se de facto vyskytují u každého druhu daní, což potvrzují odborná stanoviska Ministerstva financí ČR. V největší míře se vyskytují na úseku nepřímých daní, konkrétně u daně z přidané hodnoty (dále jen „DPH“) a jednotlivých spotřebních daní.²

Obrázek 1 Daňové nedoplatky a daňové úniky,

Zdroj: Ministerstvo financí ČR – prezentace Daňové nedoplatky a daňové úniky

¹ Macháček, Ivan. 2002. Daň z příjmů právnických osob a praktické možnosti jejich optimalizace. Praha: Linde. ISBN: 80-86131-33-5.

² Šimonová, Jana. 2017. Daňové úniky v Slovenskej republike. 1. vydání. Bratislava: WOLTERS KLUWER, 2017. ISBN:978-80-8168-603-0

Nejčastěji je daňový unik definován jako úsilí jedinců nelegálním způsobem uniknout placení daní, a to zejména zamlčením některých příjmů v daňovém přiznání.³ V daňových únicích je nutno rozlišovat tzv. TAX AVOIDANCE a TAX EVASION, protože se velmi často zaměňují. Rozdíl těchto pojmů je pro lepší pochopení přiblížen na obrázku výše⁴.

3.1.1 Tax avoidance

Tax avoidance je legálním daňovým únikem, kde jsou vědomě využity mezery v daňovém systému, díky kterým dochází ke snižování, dokonce vyhnutí se daňové povinnosti. Na základě mezinárodních smluv o obchodu jsou využívány právní mezery jak v tuzemsku, tak i v rámci ostatních zemí⁵. Příkladem mohou být výhodné odpočty ke snížení nebo odložení daní na později. Daňové subjekty pak přesunou sídlo své podnikatelské činnosti na území jiného státu, a to tam, kde se daně platí nízké nebo vůbec. Jedná se o tzv. daňové ráje. Mezi země, které se řadí do popředí daňových rájů, patří např. Kypr, Seychely nebo USA. Hledat hranici mezi optimalizací a vyhýbáním se daní je velmi náročné.

Od začátku letošního roku se počet společností, které mají vlastníka se sídlem v daňovém ráji, snížil o 40, a to na celkových 13 145. Ztráta zájmu podnikatelů o daňové ráje souvisí se zvyšujícím se mezinárodním tlakem. Navzdory tomu vzrostla obliba dvou méně známých daňových rájů – Hongkongu a Spojených arabských emirátů.⁶

3.1.2 Tax evasion

Tax evasion neboli nelegální daňový unik se vyznačuje porušením právních předpisů. Mezi takové daňové úniky řadíme např. zatajení některých příjmů (výnosů) nebo nadhodnocení výdajů (nákladů), kdy je v daňovém přiznání uveden nižší příjem,

³ Zubařlová, Alena. 2008. Daňová teorie a ich využitie v praxi. 1. vydání. Bratislava: IURA Edition, 2008. ISBN 978-80-8078-228-3.

⁴ MFČR. 2013. Daňové nedoplatky a daňové úniky. *Strategie daňové politiky a správy*. [Online] 2013. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/.../2013-10_Da-nove-nedoplatky-a-danove-uniky.pdf

⁵ Tichá, Michaela. 2007. Daňové úniky. Vysoká škola ekonomická. [Online] 2007. [Citace: 2. 10. 2017.] http://kvf.vse.cz/storage/1180483352_sb_ticha.pdf

⁶ Bisnode. 2017. [online]. Dostupné z: <https://www.bisnode.cz/o-bisnode/o-nas/novinky/podnikatele-ztracaji-zjem-o-daove-raje/>

než je ve skutečnosti.⁷ Pokud je daňový únik odhalen, zjišťuje se, zdali byl tento čin úmyslný či neúmyslný. Mezi neúmyslné činy řadíme nezalost zákonných předpisů, nedostatky ve vyplňování daňového přiznání nebo vlastní chyby. Tyto činy se napraví většinou podáním opravného nebo dodatečného daňového přiznání ze strany poplatníka nebo upozorněním ze strany správce daně. Daňový systém je v ČR natolik složitý, že poplatníci, než aby využili nákladné služby pro vyplnění daňového přiznání a vedení účetnictví, spoléhají se na vlastní rozum. Neúmyslné daňové úniky se většinou řeší udělením pokuty a penále. Prvním nástrojem za neúmyslný daňový únik je udělení pokuty za opožděné tvrzení daně. Dle § 250 DŘ vzniká daňovému subjektu povinnost uhradit pokutu, nepodá-li daňové přiznání nebo dodatečné daňové přiznání, ačkoliv měl tuto povinnost, nebo učiní-li tak po stanovené lhůtě a toto zpoždění je delší než 5 pracovních dnů, ve výši 0,05 % stanovené daně za každý následující den prodlení, nejvýše však 5 % stanovené daně.⁸ Dalším řešením je udělení penále, které je uvedeno v § 251 DŘ. Ten stanovuje, že pokud daňový subjekt svou daňovou povinnost nepřizná, je povinen uhradit penále z částky doměřené daně tak, jak byla stanovena oproti poslední známé dani, a to ve výši 20 %, je-li daň zvyšována, 20 %, je-li snižován daňový odpočet, nebo 1 %, je-li snižována daňová ztráta.⁹

Na druhou stranu existují daňové subjekty, které provádějí daňové úniky úmyslně z důvodu dosažení finančního přínosu, a tím záměrně a promyšleně porušují právní předpisy. Mezi úmyslné daňové úniky řadíme nepodání daňového přiznání, záměrnou úpravu výsledku hospodaření nebo fiktivní vytvoření výdajových dokladů a zkraslování dokladů přijatých. Příkladem úmyslného daňového úniku je tzv. švarcsystém. Podstatou švarcsystému je využívání služeb lidí podnikajících na živnostenský list namísto najímání zaměstnanců. Nejde o standardní dodavatelsko-odběratelské vztahy dvou nezávislých subjektů, nýbrž vztahy připomínají spíše vztah zaměstnanecký.¹⁰ Švarcsystém je pro zaměstnavatele výhodný z důvodu ušetření za zákonem stanovené odvedy ze mzdy a pojištění za zaměstnance a zaměstnanci pak na dani z příjmů. Stát díky švarcsystému přichází ročně o tisíce korun.

⁷ Mary, Jean. 2017. What is the Difference Between Tax Avoidance and Tax Evasion? The Balance. [online]. Dostupné z: <https://www.thebalancesmb.com/tax-avoidance-vs-evasion-397671>

⁸ § 250 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů

⁹ § 251 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů

¹⁰ IPODNIKATEL. 2012 [online]. Dostupné z: <http://www.ipodnikatel.cz/Prijem-zamestnancu/svarc-system-aneb-zamestnani-na-zivnostnak.html>

3.1.3 Příčiny vzniku daňových úniků

Příčiny vzniku daňových úniků tvoří několik faktorů, které jsou vzájemně propojeny. Mezi hlavní faktory lze stanovit:

- ekonomické faktory,
- politické faktory,
- legislativní faktory,
- psychologické faktory,
- sociálně morální faktory.¹¹

Ekonomické faktory jsou odrazem ekonomické síly každého státu. Jde nejen o fenomén, ale současně i problém doby, v níž žijeme. V rozvinutých zemích je množství daňových úniků menší než v rozvíjejících se ekonomikách. Je proto zřejmé, že v ekonomicky vyspělých státech bude potřeba využívat promyšlené a složitější metody na eliminování zneužívání daňového systému, a to zejména v případě daňových úniků¹². Politické faktory vyplývají z nesouhlasu daňových subjektů s politickými rozhodnutími a také konkrétní daňovou politikou státu. Zákonné faktory souvisejí s kvalitou daňové normalizace, srozumitelností, jasností a jednoznačností daňových zákonů a jejich relativní stabilitou¹³. S tím souvisí i naplnění požadavku právní jistoty daňových subjektů. Psychologické faktory jsou bezprostředně spojeny s motivací daňových subjektů k nedodržování zákonných pravidel zdanění.

Z toho vyplývá, že mají subjektivní charakter, protože každá fyzická nebo právnická osoba reaguje na své daňové zatížení jinak. Souvisí to zejména s otázkou hranice daňové únosnosti, která je u každého stanovena jinak. Při překročení této hranice příslušný daňový subjekt začíná pociťovat nechuť daň platit.

¹¹ Lenártová, G. 2017. 1. Slovensko-české dny daňového práva. Daňové úniky a vyhýbania sa daňovým povinnostiam. [online]. Dostupné z: https://www.upjs.sk/public/media/1084/zbornik_57.pdf

¹² Holubová, Olga. 2006. *Kolotočové podvody*. Carousel Frauds. Daň a právo v praxi. 2006. ISBN 1211-7293.

¹³ Martinez, Jean Claude. 1995. *Daňový únik*. 1. vydání. Praha. ISBN: 80-901918-3-5.

3.1.4 Šedá ekonomika

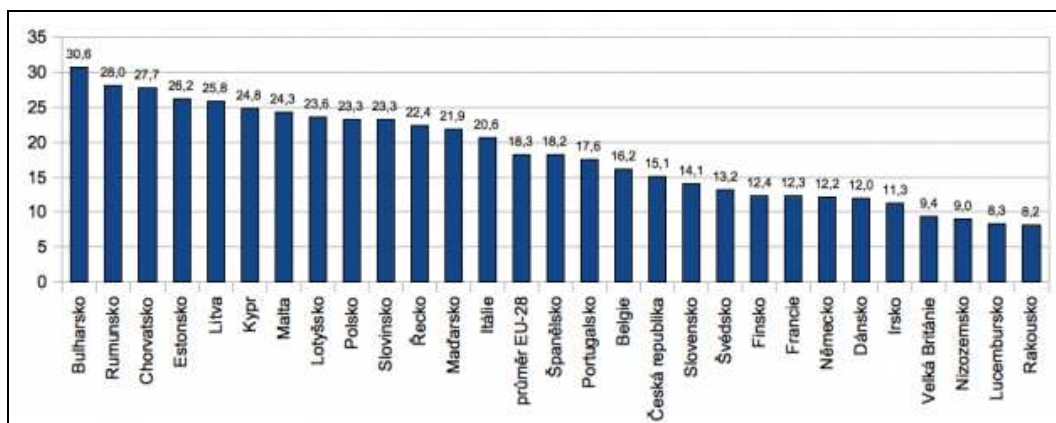
Šedá ekonomika neboli stínová ekonomika je souhrn všech činností, ze kterých se neodvádí daně. Dle standardů OSN se rozlišují tři hlavní druhy, a to ekonomika skrytá, neformální a nelegální:

- Skrytá stínová ekonomika zahrnuje zkreslování odhadů, které jsou vykazovány, jako např. nadhodnocení nákladů nebo podhodnocení výnosů.
- Neformální stínová ekonomika obsahuje aktivitu domácností, např. prodej přebytků ze zemědělství.
- Nelegální stínová ekonomika zahrnuje jak nelegální produkční činnost, jako je např. prodej pašovaného zboží nebo prostituce, tak nelegální přerozdělovací činnost, do které řadíme např. krádeže nebo vloupání. Do nelegální stínové ekonomiky dále řadíme i legální produkční činnosti, které jsou prováděny nelegálně, např. nelegální výroba a obchod.¹⁴

Šedá ekonomika zahrnuje nejen daňové úniky, ale i neoficiální zaměstnávání lidí. Je to aktivita, která je vykonávána soustavně za účelem nelegálního výdělků, který se pohybuje na hraně zákona. Ve státech Evropského hospodářského prostoru se šedý podíl na HDP průměrně odhaduje na 18 – 20 %, což odpovídá zhruba pětině HDP. Mezi jednotlivými státy jsou velké rozdílové hodnoty. Největší podíl šedé ekonomiky se v roce 2015 odhadoval, a to v Bulharsku ve výši 30 % HDP, naopak nejnižší v Rakousku na 8 % HDP. V ČR se v roce 2015 podíl šedé ekonomiky odhadoval na 15 %, což odpovídá podprůměrné hodnotě v zemích EU. Podle poměru velikosti šedé ekonomiky tedy určitě nepatříme ke státům, kde je šedá ekonomika největším problémem v EU.¹⁵

¹⁴ Široký, Jan. 2008. Daňová teorie. 2. vydání. Praha: C.H.Beck 2008. ISBN: 978-80-7400-005-8.

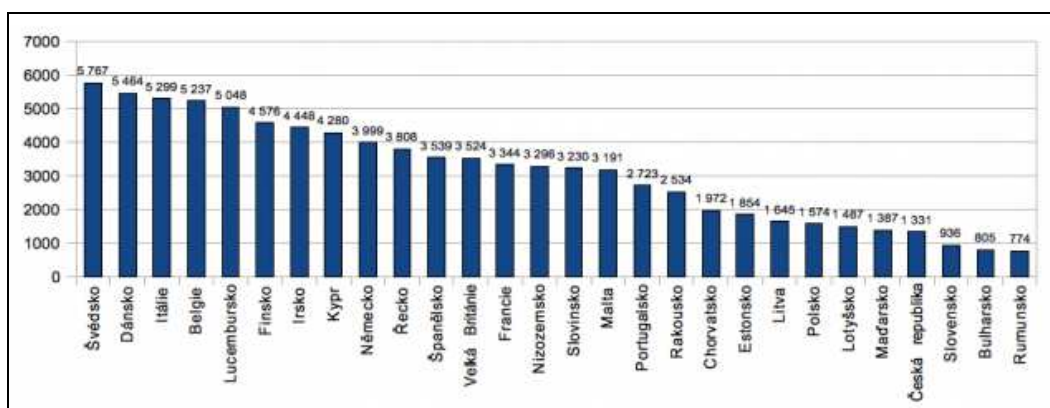
¹⁵ Friedrich Schneider, Konrad Raczkowski, Bogdan Mróz. 2015. Shadow economy and tax evasion in the EU. Journal of Money Laundering Control, Vol. 18.

Obrázek 2 Podíl šedé ekonomiky na HDP v členských státech EU v roce 2015

Zdroj: FINANCE. 2017 [online]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/485212-eet-neplaceni-dani/>

Dle údajů z roku 2012 si průměrně každý obyvatel ČR nelegálně vydělal 1300 EUR, což v přepočtu dle hodnoty kurzu odpovídá cca 32 500 Kč za rok. To zní hrozně, ale na druhou stranu ČR se řadí ke státům, kde je podíl šedé ekonomiky nejnižší.¹⁶

Obrázek 3 Velikost šedé ekonomiky v eurech/obyvatele za rok ve státech EU

Zdroj: FINANCE. 2017 [online]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/485212-eet-neplaceni-dani/>

V ČR je šedá ekonomika velmi diskutovaným tématem, a to zejména v souvislosti s EET. I když podíl šedé ekonomiky v EU klesá, z 22,5 % v roce 2002 na 18,2 % HDP v roce 2015¹⁷. Cílem EET je zlepšit výběr daní, a tak vlastně zmenšit podíl ekonomických aktivit, které nebyly zdaněny.¹⁸

¹⁶ FINANCE. 2017 [online]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/485212-eet-neplaceni-dani/>

¹⁷ Bartušková, Hana. 2017. Jak moc šedá je česká ekonomika a jak s tím souvisí EET? Finance.cz. [Online]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/485212-eet-neplaceni-dani/>.

¹⁸ FINANCE. 2017 [online]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/485212-eet-neplaceni-dani/>

3.2 Nástroje v boji proti daňovým únikům

Daňové úniky v ČR se pohybují v řádu několika mld. korun za rok. Významný podíl na těchto únicích mají hlavně jakési podvody karuselové a řetězové. Ve značné míře dochází ke krácení daní kvůli nepříznávání skutečněných plnění či naopak uskutečňování vymyšlených odpočtů na základě padělání daňových dokladů na menší částky. Důsledkem toho dochází ke krácení příjmů státního rozpočtu především na úkor poctivých daňových poplatníků.

3.2.1 Kontrolní hlášení DPH

Mezi poměrně nový daňový nástroj v boji proti daňovým únikům se řadí kontrolní hlášení DPH, které se stalo účinným k 1. 1. 2016. Kontrolní hlášení vystřídalo evidenci DPH v rámci přenesené daňové povinnosti. Nenahrazuje však daňové přiznání ani souhrnné hlášení¹⁹. Pomocí nových údajů a postupů finanční správa dokáže jednodušeji odkrýt složité úniky na DPH. Tento nástroj spočívá v tom, že data, která odběratel uvede ve svém kontrolním hlášení, musí souhlasit s údaji, které uvedou dodavatelé.²⁰ Ke kontrolnímu hlášení byl zřízen software, který zvládá zpracovávat obrovský počet dat a zvládne párovat, potažmo odhalit jakýkoli nesoulad mezi obdrženými údaji. Veškeré informace se zpracovávají ve speciálním pracovišti tzv. „Bunkru“, kde platí přísné bezpečnostní podmínky. Pokud „Bunkr“ zjistí nesrovnalosti a vyhodnotí je jako rizikové, zaměstnanci správy daně obdrží informace v takovém rozsahu, aby je mohli analyzovat podobně jako při daňové kontrole.²¹

¹⁹ Finanční správa. 2017. Kontrolní hlášení DPH. Finanční správa. [Online] 2017. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-pridane-hodnoty/kontrolni-hlaseni-DPH>

²⁰ Volková, Jana a kol. 2016. Kontrolní hlášení 2016. Výklad s příklady: praktický průvodce novým hlášením. Praha VOX, 2016. ISBN: 978-80-87480-42-7.

²¹ Mikulecká, Mária. 2016. Kontrolní hlášení 2016 - Praktická příručka k vyplnění formuláře. Olomouc: Anaq, 2016. ISBN: 978-80-7554-002-7.

Souhrnné hlášení podává plátce za každý kalendářní měsíc k 25. dni po skončení kalendářního měsíce. Správce daně údaje v souhrnném hlášení, popřípadě v následném souhrnném hlášení posoudí, případně prověří a využije při stanovení daně.²⁴

3.2.3 Reverse charge

Reverse charge neboli přenesená daňová povinnost je dalším kontrolním mechanismem zejména v oblasti DPH. Základem mechanismu reverse charge je přesun platby z dodavatele na odběratele, což má bránit takzvaným karuselovým podvodům. Princip tohoto systému spočívá v tom, že povinnost přiznat a zaplatit daň se přenáší v tomto případě z prodávajícího na kupujícího, ale pouze za podmínek uvedených v zákoně č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. Systém reverse charge se uplatní u přeshraničních obchodů s místem plnění v tuzemsku, kdy je plnění poskytnuto plátcí nebo osobě identifikované k dani²⁵.

3.3 Zavedení EET

EET je upravena zákonem č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, který nabyt platnosti vyhlášením ve Sbírce zákonů dne 13. 4. 2016 a nabyt účinnosti dne 1. 12. 2016 (dále jen „ZoET“). Spolu s výše uvedeným zákonem nabyt platnosti doprovodný zákon č. 113/2016 Sb., kterým se již mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o evidenci tržeb.

EET lze definovat jako: „*Systém rychlé online komunikace mezi podnikateli a Finanční správou ČR, kdy každá hotovostní platba je v okamžiku zaplacení zaevidována prostřednictvím internetu na centrálním datovém úložišti Finanční správy a jako potvrzení je zaslán zpět kód, který podnikatel dle ZoET uvádí na účtence.*“²⁶ Díky této online komunikaci mohou nejen správci daně, ale i samotný poplatník předmětnou transakci

²⁴ IMPRESSUM. 2017. Daňové zákony 2017 ČR XXL ProFi. Bratislava: DonauMedia s.r.o., 2017. ISBN 978-80-8183-012-9.

²⁵ iDNES. [online]. © 1999-2019. Na DPH se přestane krást, Evropská unie chce zatočit s karusely. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/zahranicni/eu-ministri-financi-danove-uniky-reverse-charge.A181002_104208_eko_euro_hml

²⁶ Co je to EET? [online]. © 2017. Dostupné z: <http://www.allthetime.cz/eet.html>

vyhledat na internetovém portále Finanční správy a zkontrolovat její správné zaevidování, případně zaslané údaje využít jinak.

Zavedení EET je jednou z metod, pomocí které chce stát bojovat s problémem krácení daňové povinnosti. Díky zavedení elektronické evidenci tržeb se očekává, že bude vyšší příjem státního rozpočtu, což by mohlo být využito ke snižování státního schodku.

3.3.1 Historie EET

I v dávné minulosti měli lidé tendenci evidovat své zisky, například používali zářezy (vruby), žetony, později zachycovali údaje na hliněné destičky, papyrus, začali vést účetní knihy a nakonec se přes mechanické kalkulátory dostali až k registračním pokladnám. Tyto pokladny fungovaly k ukládání tržeb „offline“ do paměti pokladny, odkud byly v případě finanční kontroly orgány finanční správy vyjmuty. Od konce 19. stol. nechyběly v žádném obchodě, restauraci nebo hotelu. Tyto kasy současně plnily funkci trezoru. Nevýhodou těchto pokladen byla poměrně vysoká cena zařízení. Inovace ve druhé polovině 20. století přispěly k modernizaci registračních pokladen, které již fungovaly s fiskální pamětí k ukládání dat „on line“ a mohly se již propojit s dalším příslušenstvím²⁷.

Zlomovým bodem v EET bylo vynoření daňové reformy připravované sociálně demokratickým kabinetem Miloše Zemana v roce 1999. Reforma se měla týkat mimo jiné povinného zavedení registračních pokladen, které měly zlepšit výběr DPH i příjmové daně. K nim měla být v budoucnu přidána také opatření, která by zamezila daňovým únikům. Povinnost evidovat tržby měli v období od 1. 7. 2005 do 31. 12. 2007 provozovatelé hostinské činnosti a maloobchodu. V roce 2007 však tato povinnost byla zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů zrušena. Žádná další obdobná povinnost v tomto tématu nebyla živnostníkům uložena.

V listopadu roku 2011 podnikatel Andrej Babiš veřejně promluvil o systémové korupci, která prorostla veřejnou správou. Hlavními body programu byly růst ekonomiky, fungování justice, ale především efektivní a důsledný výběr daní. To vyvolalo pozitivní ohlas tisíců občanů, kteří doporučovali přímé zapojení hnutí ANO do politiky.²⁸ Andrej Babiš se v roce 2014 stal ministrem financí a 1. místopředsedou vlády kabinetu Bohuslava

²⁷ Tomáš Hajdušek, Milan Vodička. 2017. První zkušenosti s Elektronickou evidencí tržeb. Wolters Kluwer. vydání. ISBN: 978-80-7552-589-5

²⁸ ANO. Resortní program [online]. © 2018 ANO. Dostupné z: <https://www.anobudelip.cz/cs/o-nas/historie/>

Sobotky. V roce 2015 jako ministr financí prosazoval zavedení EET. Současně prohlásil, že pokud nebude EET zavedena, bude nutné zvýšit daně.²⁹

3.3.2 Postupy schvalování EET

ZoET nabyl platnosti vyhlášením ve Sbírce zákonů dne 13. 4. 2016. Účinnosti nabyl prvním dnem osmého kalendářního měsíce po dni jeho vyhlášení (1. 12. 2016) s výjimkou ustanovení § 10 až 17 a § 32, které nabylo účinnosti prvním dnem pátého kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení (1. 9. 2016).³⁰

Nástup evidence tržeb byl rozdělen do čtyř intervalů neboli fází dle klasifikace činností CZ-NACE kódů, které jsou generovány ČSÚ. Předpona CZ uvádí, že se činnost provádí v ČR. Jednotlivé číslo pak uvádí zařazení dle podnikatelské činnosti:

- **1. fáze (od 1. prosince 2016) – stravovací a ubytovací služby**
NACE 55xxx - ubytování (hotely, pensiony, ubytovny, kempy...)
NACE 56xxx – stravování a pohostinství (živnostníci, kteří nabízejí jídla a nápoje v restauracích, pohostinstvích k okamžité konzumaci v prostorách k tomu určených),
- **2. fáze (od 1. března 2016) – maloobchod a velkoobchod**
NACE 45.1xx – obchod s motorovými vozidly, kromě motocyklů
NACE 45.3xx – obchod s díly a příslušenstvím pro motorová vozidla, kromě motocyklů
NACE 45.4 – obchod s motocykly, jejich díly a příslušenstvím
NACE 46xxx – velkoobchod, kromě motorových vozidel
NACE 47xxx – maloobchod, kromě motorových vozidel,
- **3. fáze – ostatní činnosti**
NACE 56xxx – stravování a pohostinství (jedná-li se o dodání zboží)
NACE 45.20 – opravy a údržba motorových vozidel, kromě motocyklů
NACE 45.32 – taxislužba
NACE 45.10 – železniční osobní doprava meziměstská

²⁹ EET PROŠLA SENÁTEM [online]. © 2018 Seznam.cz. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/397826-elektronicka-evidence-trzeb-prosla-senatem.html>

³⁰ FINANČNÍ SPRÁVA. Elektronická evidence tržeb. [online]. © 2018. Dostupné z: <http://www.etrzby.cz/cs/odkdy-evidovat-trzby>

NACE 49.41 – silniční nákladová doprava

NACE 10.7, 10.1... - živnostníci ve výrobě (pekaři, cukráři...)

NACE 86, 69.1, 75.0... - svobodná povolání (lékaři, právníci, veterináři...),

- **4. fáze – vybraná řemesla a výrobní činnosti**

ostatní NACE, které nejsou vymezeny výše.³¹

Nálezem Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 26/16 ze dne 12. prosince 2017 se zrušila část ustanovení § 37 ZoET, čímž došlo k tomu, že tržby spadající do 3. a 4. fáze evidence tržeb nebudou spuštěny v předem stanovených termínech, a zůstanou tak v režimu dočasně vyloučených tržeb, což znamená, že poplatníci spadající do těchto fází zatím nebudou mít povinnost tržby evidovat.

V současné době vláda schválila Ministerstvem financí předloženou novelu ZoET, která nově stanovuje spuštění 3. a 4. fáze. Novela ZoET přináší výjimky pro menší podnikatele, kteří budou mít možnost evidovat v „off-line“ režimu a současně dojde i k významnému snížení DPH na vodné, stočné, stravovací a odborné služby. Poplatníci, kteří spadají do 3. a 4. fáze, začnou své tržby evidovat v jedné vlně, která nabyde účinnosti šest měsíců po platnosti zákona.

3.3.3 Důvody zavedení EET

„Hlavním cílem evidence tržeb je získání informací, které zabezpečí lepší správu daní, zejména DPH a daně z příjmů.“³²

Cílem EET je zajištění krácení daňových odvodů, a to v důsledku nepřiznávání některých příjmů. Právě hotovostní příjmy jsou velkým lákadlem k zatajení a nezdanění. Pokud prodejce přijme peníze v hotovosti, má zákazník automaticky pocit, že jde o jeho příjem, ale mnoho lidí si buď neuvědomuje, nebo si možná ani uvědomovat nechce, že tento příjem si prodejci nemohou „jen tak vzít“, důležité totiž je, aby z tohoto příjmu byla podle zákonů správně přiznána a odvedena daň do státního rozpočtu.

³¹ FINANČNÍ SPRÁVA. Elektronická evidence tržeb. [online]. © 2016. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/cs/odkdy-evidovat-trzby>

³² FINANČNÍ SPRÁVA. *Elektronická evidence tržeb*. [online]. Finanční správa, © 2016. Dostupné z: <http://www.etrzby.cz/cs/odkdy-evidovat-trzby>

K hotovostním tržbám se vyjádřila v rozhovoru s Českou televizí například paní Marta Nováková (prezidentka Svazu obchodu a cestovního ruchu ČR), a sdělila: „*Myslím si, že stát šidí každý, kdo má hotovostní příjmy.*“³³

Finanční správa na internetových stránkách uvádí následující důvody:

Zlepšení podnikatelského prostředí

- narovnání podmínek na trhu,
- cílenými finančními kontrolami a zmenšení množství administrativy.

Spravedlivější podmínky pro zaměstnance

- odstranění černých výplat na ruku,
- spravedlivější sociální politika.

Zlepšení fungování státu

- účinnější Finanční správa,
- lepší výběr daní,
- vybrané peníze zpět pro dobro všech občanů.³⁴

3.4 Charakteristika EET

V této kapitole budou rozebrány základní pojmy oblasti EET, jako jsou Finanční správa, správa daní, daňový subjekt, provozovna, evidovaná tržba a rozhodný příjem. Dále fungování EET a povinnosti poplatníka zahrnující autentizační údaje, jejich přidělení a používání, certifikát pro evidenci tržeb a údaje o provozovnách. V neposlední řadě bude přiblížen pojem týkající se evidenční povinnosti.

³³ 90⁺. ČT24. *Den D pro EET* [online]. Česká televize, odvysíláno dne 1. 12. 2016. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/11412378947-90-ct24/216411058131201/>

³⁴ FINANČNÍ SPRÁVA. *Proč evidence tržeb* [online]. Finanční správa, © 2016. Dostupné z: <http://www.etrzby.cz/cs/proc-e-trzby>

3.4.1 Základní pojmy v oblasti EET

Finanční správa

Finanční správa je soustava správních orgánů, která zajišťuje správu daní. Tvoří ji Generální finanční ředitelství, Odvolací finanční ředitelství a finanční úřady.

Správa daní

Správa daní je postup, který je normovaný daňovými zákony. Současně zahrnuje interakci mezi správcem daně a dalšími zúčastněnými subjekty. Tento postup by měl směřovat k naplnění nejen základního cíle správy daní, kterým je správné zjištění a stanovení daně v rovině nalézací, ale také zajištění její úhrady v rovině platební. Jde tedy o to realizovat zákonem nebo na základě zákona stanovený příjem veřejného rozpočtu.

Daň

Pojem daň je obecně charakterizována jako zákonem povinná, zároveň neúčelová a neekvivalentní předem sazbou stanovena částka, která je odváděna do veřejného rozpočtu. Daň je povinná proto, že její placení je stanoveno zákonem, neekvivalentní z důvodu, že poplatník daně nemůže odvedenou hodnotu v podobě daně čerpat ve stejné hodnotě nazpět v podobě veřejných statků a služeb, a neúčelová proto, že není dopředu stanoveno, na co bude hodnota odvedené daně využita. Daně jsou placeny pravidelně v intervalech stanovených zákonem nebo při určitých okolnostech, např. darování nebo dědění³⁵.

Veřejný rozpočet

Veřejným rozpočtem se rozumí soustava veřejných rozpočtů a soustava rozpočtových vztahů (příjmy a výdaje) uvnitř rozpočtové soustavy na základě rozpočtových pravidel. Jedná se o státní rozpočet, státní finanční aktiva nebo rezervní fond organizační složky státu, rozpočet územního samosprávného celku, rozpočet státního fondu nebo Národní fond, rozpočet Evropské unie nebo rozpočet, o němž to stanoví zákon.

³⁵ Lichnovský, Ondřej a kol. 2010. *Daňový řád - komentář*. Praha. C. H. Beck. ISBN: 978-80-7400-331-8.

Správce daně

Správce daně je dle daňového řádu správní orgán případně jiný státní orgán, který je zvláštním zákonem v příslušném rozsahu zmocněn k výkonu správy daní.

Daňový subjekt

Pojem daňový subjekt je přesně vymezen v § 20 daňového řádu. Je to nejen osoba, kterou za daňový subjekt označuje zákon, ale také osoba, která je zákonem označena jako poplatník nebo plátce daně. Subjektem v evidenci tržeb je poplatník daně z příjmů fyzických osob a poplatník daně z příjmů právnických osob. Pojem fyzická a právnická osoba se váže na stávající zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Provozovna

Provozovnou se pro účely zákona o evidenci tržeb rozumí místo, kde dochází k evidování tržeb. Může se jednat o mobilní prostory, pojízdné prodejny či mobilní stánky. Zároveň se jedná o internetové stránky, prostřednictvím kterých poplatník prodává zboží nebo nabízí službu³⁶.

Evidovaná tržba

Evidovanou tržbou je platba, která splňuje formální náležitosti pro evidovanou tržbu a je určena k následnému čerpání nebo zúčtování, která zakládá rozhodný příjem a je provedena v hotovosti, směnkou, šekem nebo jiným obdobným způsobem. Současně evidovanou tržbou je platba provedena formou elektronických peněženek, čipových karet, kupónů, voucherů a jiných obdobných instrumentů, v rámci kterých dochází nejdříve k jejich „nabití“ a následně k čerpání kreditu.

³⁶ Zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, ve znění pozdějších předpisů

Rozhodný příjem

Rozhodný příjem je pojem, který slouží k vymezení evidované tržby u poplatníků daně z příjmů, které úzce souvisí se zákonem o daních z příjmů.³⁷

Za rozhodný příjem u poplatníka daně z příjmů fyzických osob se považují příjmy ze samostatné činnosti, kdy se konkrétně jedná o příjmy z podnikatelské činnosti s výjimkou příjmů, které nejsou předmětem daně, jsou z hlediska obvykle přijímaných tržeb ojedinělé nebo podléhají dani vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně.

Rozhodným příjmem naopak nejsou příjmy, které nejsou předmětem daně z příjmů, u poplatníků daně z příjmů právnických osob mimo uvedené ty, které podléhají dani ze samostatného základu daně.

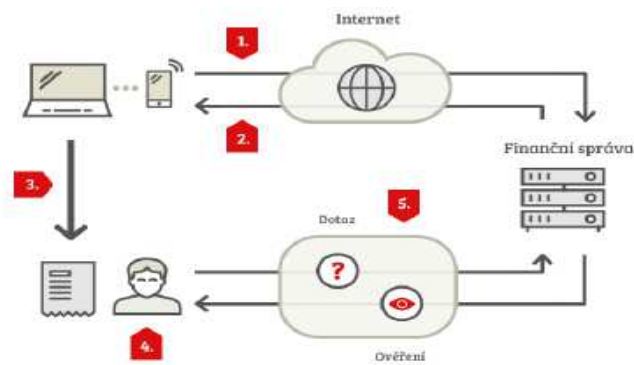
3.4.2 Fungování EET

Nejdůležitější pro správné fungování elektronické evidence tržeb je zajištění připojení technického zařízení k internetu, tzn., aby byl zajištěn online přístup k portálu finanční správy. Finanční správa nekonkretizuje výběr technického zařízení ani používaného softwaru, ale musí být schopny odeslat datovou zprávu a vytisknout účtenku³⁸.

Poplatník prostřednictvím elektronické evidence tržeb posílá na webový portál zřízený Finanční správou tržby přijímané v hotovosti nebo jiným obdobným způsobem v souladu s §5 ZoET. Správce daně tak získává v určitém čase veškeré informace o tržbách poplatníka, čímž je schopen snadněji odhalovat podezřelé chování a tím lépe docílit zahájení daňové kontroly.

³⁷ IMPRESSUM. *Elektronická evidence tržeb pro gastronomii*. DonauMedia, s.r.o, Bratislava, Slovenská republika, 2016, ISBN 978-80-8183-001-3

³⁸ FINANČNÍ SPRÁVA. *Jak to funguje*. [online]. Finanční správa, © 2016. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/cs/jak-to-funguje>

Obrázek 5 Fungování online systému Elektronické evidence tržeb

Zdroj: FINANČNÍ SPRÁVA. *Jak to funguje*. [online]. Finanční správa, © 2016. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/cs/jak-to-funguje>

Prodejce při evidování platby zadá do svého pokladního zařízení s vlastním platným certifikátem tržbu, kterou obdržel od zákazníka v hotovosti, nebo obdobným způsobem vymezený v § 5 ZoET. Tržbu pak prodejce zašle online na společné úložiště správce daně ve formátu XML. Tržba je finanční správou zaevidována a zpracována systémem elektronické evidence tržeb.³⁹ Obratem je zpět na pokladní zařízení vygenerováno potvrzení o přijetí datové zprávy včetně povinných údajů identifikující provedenou transakci. Jedná se o:

- bezpečnostní kód poplatníka (BKP),
- fiskální identifikační kód (FIK),
- identifikaci pokladního zařízení,
- číslo provozovny,
- režim v jakém poplatník eviduje své tržby (zjednodušený, běžný).

Nejpozději při uskutečnění tržby prodejce předá zákazníkovi vytištěnou účtenku s předepsanými údaji tak, aby s ní mohl dále disponovat.⁴⁰

3.4.3 Povinnosti poplatníka

Pokud poplatník vyhodnotí, že mu vznikne povinnost tržby evidovat, musí požádat o autentizační údaje, a to pouze jedním ze dvou způsobů. Elektronicky na veřejném

³⁹ FINANČNÍ SPRÁVA. *Jak to funguje*. [online]. Finanční správa, © 2016. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/cs/jak-to-funguje>

⁴⁰ Důvodová zpráva k zákonu č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, ve znění pozdějších předpisů

daňovém portálu pomocí přihlašovacích údajů do datové schránky. Do této datové schránky jsou bez zbytečného odkladu poplatníkovi zaslány autentizační údaje nebo osobně předány na kterémkoliv finančním úřadu. V tomto případě poplatník autentizační údaje získá taktéž bez zbytečného odkladu v zapečetěné obálce v rámci osobního jednání. O autentizační údaje může také požádat zplnomocněný zástupce. V takovém případě musí být plná moc generální s uvedením předmětu zmocnění k podání žádosti o autentizační údaje a jejich převzetí. Podpisy na uvedené plné moci nemusí být úředně ověřeny. Autentizační údaje slouží k prvotnímu přihlášení do aplikace elektronické evidence tržeb⁴¹.

Autentizační údaje

Prvotním krokem poplatníka před přijetím první evidované tržby je požádat o autentizační údaje. Autentizačními údaji se rozumí přihlašovací údaje sloužící k přístupu do webové aplikace Elektronická evidence tržeb na stránkách Daňového portálu. Ta poplatníkovi umožňuje správu certifikátu pro správnou evidenci tržeb a údajů pro správu evidence tržeb, které jsou primárně tvořeny názvem uživatele a heslem.⁴² Současně každý poplatník může požádat o vyšší stupeň zabezpečení přístupu do aplikace Elektronické evidence tržeb, a to zasíláním autorizačních SMS na poplatníkem uvedené telefonní číslo.

Přidělení a používání autentizačních údajů

Poplatník může o autentizační údaje požádat:

- způsobem, kterým se lze přihlásit do jeho datové schránky, kdy správce daně je poplatníkovi přidělí prostřednictvím této datové schránky, a to bez zbytečného odkladu. Tyto autentizační údaje poplatník obdrží přibližně do tří dnů,
- ústně do protokolu, kdy autentizační údaje jsou poplatníkovi přiděleny v rámci tohoto jednání, a to v zapečetěné obálce. Takto přidělené autentizační údaje je poplatník schopen používat následující den.⁴³

⁴¹ FINANČNÍ SPRÁVA. *Jak to funguje*. [online]. Finanční správa, © 2016. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/cs/jak-to-funguje>

⁴² FINANČNÍ SPRÁVA. *Metodika k evidenci tržeb v4.0* [online]. Finanční správa © 2018. Dostupné z: http://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Archiv/Methodika_k_evidenci_trzeb_v4.0.pdf

⁴³ DAŇOVÝ PORTAL. [online]. Finanční správa © 2017. Dostupné z: http://adisepo.mfcr.cz/adistc/adis/idpr_pub/eet/eet_sluzby.faces

OPUSTIT FORMULÁŘ	DAŇOVÝ PORTÁL	UŽIVATEL : NEPŘIHLÁŠENÝ																			
Daňový portál > Elektronická podání > Žádost o autentizační údaje do EET		Dnes je 23.9.2016																			
<p>Úvodní stránka pro vyplnění formuláře</p> <p>Na následujících stránkách je možné vyplnit formulář zvolené písemnosti. Při jeho vyplňování je možné využít řadu dále uvedených pomůcek.</p> <p>☐ Přístě tuto stránku nezobrazovat a přejít přímo na vybranou volbu</p> <p>Nahrání písemnosti ze souboru</p> <p style="font-size: small;">zobrazí stránku, kde můžete do formuláře načíst soubor s uloženou písemností - rozpracovaný z předchozího použití aplikace nebo exportovaný z aplikace jiné. Nahrát, upravit a odeslat znovu je také možné již dříve podanou písemnost z uloženého (i podepsaného) souboru nebo z potvrzenky. Tato část načtení souboru podporuje pouze struktury pro EPO2. Soubory začínající na DPHK1, DPHDP3, DPHSHV, DPHREF, DPHEVD, DPHDP2, OSSRPE, DPFD5, DPFD4, DPPDP8, DPPDP7, DPPDP6, DPZVD6, DPZDB1, DPZMB1, DPSHL1, DPSVD2, DSLDP1, DNEDP4, LPHOP2, LPHHL2, LPHOP1, LPHHL1, DADPIS, DPRZA1, DPRZA2, DPRPM2, DPRZA3, IRSPH1, IRSRFO, IRSRPO, IRSRPP, IRZOZN, IRSRVL, IRSRUS, FATHLA, EETZA1.</p> <p style="text-align: center; border: 1px solid #ccc; padding: 2px; display: inline-block;">Načtení souboru</p> <p>Vyplnění stránek formuláře</p> <p>Začít vyplňovat formulář je možné stiskem tlačítka "Další stránka" v pravém horním rohu stránky. Tam jsou také ostatní tlačítka pro navigaci formulářem a doporučené akce v danou chvíli.</p> <p>Pomocí tlačítek "Další stránka" a "Předchozí stránka" budete postupně vyzváni k vyplnění těchto stránek formuláře:</p> <p>Záhlaví Základní údaje o podání</p> <p>Poplatník Identifikační údaje poplatníka</p>																					
		<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="background-color: #004a99; color: white; text-align: center;">PRO STRÁNKU:</td></tr> <tr><td style="background-color: #004a99; color: white;">Předchozí stránka</td></tr> <tr><td style="background-color: #004a99; color: white;">Další stránka</td></tr> <tr><td style="background-color: #004a99; color: white;">Kontrola stránky</td></tr> <tr><td style="background-color: #004a99; color: white;">Přepočít</td></tr> <tr><td style="background-color: #004a99; color: white; text-align: center;">PRO CELÝ FORMULÁŘ:</td></tr> <tr><td style="background-color: #004a99; color: white;">Protokol chyb</td></tr> <tr><td style="background-color: #004a99; color: white;">Průvodce</td></tr> <tr><td style="background-color: #004a99; color: white;">Načtení souboru</td></tr> <tr><td style="background-color: #004a99; color: white;">Uložení prac. souboru</td></tr> <tr><td style="background-color: #004a99; color: white;">Uložení k odeslání do Datové schránky</td></tr> <tr><td style="background-color: #004a99; color: white;">Odeslání písemnosti</td></tr> <tr><td style="background-color: #004a99; color: white;">Úplný opis k tisku</td></tr> <tr><td style="background-color: #004a99; color: white; text-align: center;">STRÁNKY</td></tr> <tr><td style="background-color: #004a99; color: white;">▶ Úvod</td></tr> <tr><td style="background-color: #004a99; color: white;">Záhlaví</td></tr> <tr><td style="background-color: #004a99; color: white;">Poplatník</td></tr> <tr><td style="background-color: #004a99; color: white;">Zabezpečení</td></tr> <tr><td style="background-color: #004a99; color: white;">Závěr</td></tr> </table>	PRO STRÁNKU:	Předchozí stránka	Další stránka	Kontrola stránky	Přepočít	PRO CELÝ FORMULÁŘ:	Protokol chyb	Průvodce	Načtení souboru	Uložení prac. souboru	Uložení k odeslání do Datové schránky	Odeslání písemnosti	Úplný opis k tisku	STRÁNKY	▶ Úvod	Záhlaví	Poplatník	Zabezpečení	Závěr
PRO STRÁNKU:																					
Předchozí stránka																					
Další stránka																					
Kontrola stránky																					
Přepočít																					
PRO CELÝ FORMULÁŘ:																					
Protokol chyb																					
Průvodce																					
Načtení souboru																					
Uložení prac. souboru																					
Uložení k odeslání do Datové schránky																					
Odeslání písemnosti																					
Úplný opis k tisku																					
STRÁNKY																					
▶ Úvod																					
Záhlaví																					
Poplatník																					
Zabezpečení																					
Závěr																					

Obrázek 6 Online žádost o autentizační údaje

Zdroj: DAŇOVÝ PORTAL. [online]. Finanční správa © 2017. Dostupné z:
http://adisepo.mfcr.cz/adistc/adis/idpr_pub/eet/eet_sluzby.faces

Certifikát pro evidenci tržeb

Po získání autentizačních údajů se může poplatník online připojit na společné technické zařízení správce daně, kde vloží svůj certifikát, který je nutný k fungování EET. Platnost vloženého certifikátu je tři roky. Pokud je potřeba, je možnost certifikát také zneplatnit. Poplatník má využít jeden certifikát pro všechna svá pokladní zařízení, nebo využít více certifikátů pro každou provozovnu zvlášť. Správným nainstalováním certifikátu má poplatník možnost prostřednictvím pokladního zařízení evidovat své tržby.

Přihlášení uživatele ke službám aplikace EET

Názvem uživatele

Název uživatele

Heslo

Nejsm robot reCAPTCHA
Ochrana soukromí - Smluvní podmínky

[Nemůžete se přihlásit? Zapomněli jste heslo? Požádejte o změnu hesla.](#)

[Žádost o autentizační údaje do EET](#) ↗

Obrázek 7 Prvotní přihlášení poplatníka k evidování tržeb

Zdroj: DAŇOVÝ PORTÁL. [online]. Finanční správa © 2017. Dostupné z:
http://adisepo.mfcr.cz/adistc/adis/idpr_pub/eet/eet_sluzby.faces

Údaje o provozovnách

Poplatník je povinen před získáním certifikátu oznámit údaje o provozovnách, prostřednictvím kterých uskutečňuje podnikatelskou činnost, a ze kterých mu plynou evidované tržby. Pokud dojde v průběhu podnikání ke změně o provozovnách, je poplatník povinen tuto změnu správci dně ve lhůtě 15 dnů oznámit. Oznamovací povinnost se provede prostřednictvím aplikace Elektronické evidence tržeb, ovšem nejpozději před uskutečněním evidované tržby v provozovně, které se změna týká⁴⁴.

Poplatníkem v aplikaci EET musí být uvedeny následující údaje:

- název provozovny (poplatníkem nepovinný údaj),
- typ provozovny (dle výběru z číselníku: stálá, virtuální, mobilní),
- stav (dle výběru: aktivní, přerušená, zrušená),
- převažující činnost provozovny,
- lokalizační údaj dle typu provozovny (např. URL adresa, registrační značka, PSČ).⁴⁵

⁴⁴ DAŇOVÝ PORTÁL. [online]. Finanční správa © 2017. Dostupné z:
http://adisepo.mfcr.cz/adistc/adis/idpr_pub/eet/eet_sluzby.faces

⁴⁵ FINANČNÍ SPRÁVA. *Metodický pokyn k aplikaci zákona o evidenci tržeb* [online]. Finanční správa. Dostupné z: http://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Methodika-k-evidenci-trzeb_v4.0.pdf

Po oznámení údajů o provozovně je systémem Finanční správy vygenerováno identifikační číslo, které je poplatník povinen uvádět na vystavené účtence a současně v datové zprávě.

3.4.4 Evidenční povinnost

Evidenční povinnost tvoří samotné jádro evidování tržeb. Zákon předpokládá dva základní režimy evidování tržeb – běžný a zjednodušený⁴⁶. Rozdíl tvoří fungování internetového připojení a fungování webu Finanční správy.

Poplatník musí v rámci evidenční povinnosti provést dva úkony: zaslat správci daně údaje o evidované tržbě datovou zprávou a vystavit účtenku osobě, od níž tržba plyne. Účtenka musí být poplatníkem vystavena tak, aby s ní mohl zákazník dále disponovat, ačkoliv ten povinnost převzít vystavenou účtenku nemá.⁴⁷ Zákon přímo neupravuje, jakým způsobem má být účtenka zákazníkovi předána. Zároveň není důležité pořadí, ve kterém dochází k přijetí tržby a předání vytištěné účtenky. Poplatník může evidovanou tržbu nejdříve zaevidovat, účtenku vytisknout a předat zákazníkovi a až poté přijmout peníze. Důležité je, aby tržba byla zaevidována nejpozději ve chvíli, kdy prodávající obdrží platbu.

Každá evidovaná tržba zasláná datovou zprávou musí obsahovat označení provozovny, ve které je tržba uskutečněna, označení pokladního zařízení, na kterém je tržba zaevidována, pořadové číslo účtenky, datum a čas přijetí tržby nebo vystavení účtenky, celkovou částku tržby, BKP (bezpečnostní kód poplatníka), PKP (podpisový kód poplatníka), údaj, zda je tržba evidována v běžném či zjednodušeném režimu a další specifické údaje, které jsou podmínkou pro naplnění konkrétních okolností. Jedná se např. o celkovou částku plateb určenou k následnému čerpání nebo daňové identifikační číslo poplatníka, který je pověřený tržby evidovat, a další údaje, které konkretizují poplatníky, kteří jsou plátcí DPH.

⁴⁶ DAŇOVÝ PORTAL. [online]. Finanční správa © 2017. Dostupné z: http://adisepo.mfcr.cz/adistc/adis/idpr_pub/eet/eet_sluzby.faces

⁴⁷ FINANČNÍ SPRÁVA. *Metodický pokyn k aplikaci zákona o evidenci tržeb* [online]. Finanční správa. Dostupné z: http://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Methodika-k-evidenci-trzeb_v4.0.pdf

3.5 Kontrola a sankce EET

V této kapitole budou rozebrány základní pojmy a postupy správce daně v oblasti kontrol EET, jejich aplikace a evidence.

3.5.1 Kontrolní orgán

Prověřováním plnění povinností vyplývajících ze ZoET jsou orgány Finanční správy a Celní správy. Při řízení a jiném postupu, který se týká evidence tržeb, se postupuje podle daňového řádu, avšak s výjimkou správních deliktů. Vymáhání a vybírání pokut zajišťuje ten orgán, který porušení povinnosti zjistil a ve správním řízení pokutu pravomocně uložil. Peněžité plnění, které bylo na základě tohoto rozhodnutí vybráno či vymoženo, je příjmem státního rozpočtu. Rozhodnutí, kterým byla pravomocně uložena pokuta dle ZoET, je exekucním titulem a k jejímu vymáhání může být nařízena daňová exekuce, případně lze zvolit další způsoby vymáhání v souladu s DŘ.

3.5.2 Spáchání správního deliktu a sankce

Podnikatel se dopustí správního deliktu tím, že poruší povinnost zaslat datovou zprávou údaje o evidované tržbě, nevystaví účtenku, nemá umístěno informační oznámení nebo zachází s autentizačními údaji nebo certifikátem tak, že může dojít k jeho zneužití. Správním deliktem je takové protiprávní jednání, které je zákonem výslovně označeno za správní delikt. Základním předpokladem pro uložení sankce je existence protiprávního jednání. Za takovéto úmyslné ztížení (maření) ZoET může být správním orgánem uložena sankce až do výše 500 000 Kč. V neposlední řadě může dojít i k uzavření provozovny⁴⁸.

3.5.3 Postupy správce daně v kontrolách EET

Orgány Finanční správy postupují při zjištění, projednávání a evidenci porušení ZoET zejména podle následujících právních předpisů:

- zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů,

⁴⁸ FINANČNÍ SPRÁVA. *Metodický pokyn k aplikaci zákona o evidenci tržeb* [online]. Finanční správa. Dostupné z: http://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Methodika-k-evidenci-trzeb_v4.0.pdf

- zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich,
- vyhláška Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výtěžku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích a dalších souvisejících metodických materiálu.

Pokuty uložené podle ZoET vybírá a vymáhá ten orgán, který porušení povinnosti zjistil a v řízení o přestupku pokutu uložil⁴⁹.

Rozhodnutí, kterým byla pokuta uložena, se stává exekučním titulem, ale pouze za předpokladu, že rozhodnutí nabylo právní moci a ve stanové době pokuta nebyla uhrazena. K vymožení může být nařízena daňová exekuce.

3.5.4 Skutkové podstaty přestupků

Přestupkem je takový protiprávní čin, který je zákonem za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem. Základním předpokladem pro uložení správního trestu je existence protiprávního jednání⁵⁰.

Nesplnění povinnosti zaslat datovou zprávou údaje o evidované tržbě správci daně

Zaslání údajů o evidované tržbě musí být provedeno nejpozději při uskutečnění evidované tržby, případně bezodkladně po pominutí příčiny vedoucí k překročení mezní doby odezvy, maximálně do 48 hodin. Tato skutková podstata je upravena v § 29 odst. 1 písm. a) ZoET. Povinnost zaslat údaje o evidované tržbě datovou zprávou vyplývá z § 18 odst. 1 písm. a)

⁴⁹ FINANČNÍ SPRÁVA. *Metodický pokyn k aplikaci zákona o evidenci tržeb* [online]. Finanční správa. Dostupné z: http://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Methodika-k-evidenci-trzeb_v4.0.pdf

⁵⁰ Zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, ve znění pozdějších předpisů

ve spojení s § 18 odst. 4 ZoET. Nesplnění povinnosti zaslat datovou zprávou údaje o evidované tržbě správci daně bývá nejčastějším porušením ZoET.

Nesplnění povinnosti vystavit účtenku tomu, od koho evidovaná tržba plyne

Skutková podstata je naplněna jak v případě samotného nevystavení účtenky v okamžiku uskutečnění evidované tržby, tak i vystavením účtenky bez zákonných náležitostí, jejichž absence či chybné uvedení znemožní řádné ověření evidence uskutečněné tržby či jinak ohrozí evidenci tržeb. Povinnost vystavit účtenku znamená umístit ji do sféry dispozice přítomnosti zákazníka, a to tak, aby se s ní mohl zákazník seznámit, a to nejen za účelem ověření splnění povinnosti zaslat údaje o evidované tržbě kontrolním orgánem, ale i možnost účasti zákazníka v účtenkové loterii. Skutková podstata je upravena v § 29 odst. 1 písm. b) ZoET, povinnost vystavit účtenku vyplývá z § 18 odst. 1 písm. b) ZoET, přičemž náležitosti účtenky jsou upraveny v § 20 ZoET. Společně s nesplněním povinnosti zaslat datovou zprávou údaje o evidované tržbě správci daně bývá nejčastějším porušením ZoET.

Nesplnění povinnosti umístit informační oznámení

Poplatník je povinen mít na místě, kde se běžně uskutečňují evidované tržby, umístěno informační oznámení, které je dostatečně viditelné a čitelné, pokud to nevyklučuje povaha věci⁵¹. Skutková podstata je upravena v § 29 odst. 1 písm. c) ZoET, přičemž tuto povinnost poplatníkovi ukládá § 25 ZoET. V případě prvního zjištění tohoto porušení je zpravidla společenská škodlivost nižší, většinou vyhodnocena jako napomenutí.

Porušení povinnosti zacházet s autentizačními údaji nebo certifikátem pro evidenci tržeb tak, aby nemohlo dojít k jejich zneužití

Skutková podstata je upravena v § 29 odst. 1 písm. d) ZoET, přičemž tuto povinnost poplatníkovi ukládá § 16 ZoET. V současné době se toto porušení prakticky nevyskytuje.

⁵¹ Zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, ve znění pozdějších předpisů

3.5.5 Druhy pokut

Napomenutí – je rozhodnutí, kterým správní orgán ukládá napomenutí, kdy pachatel je upozorněn na důsledky svého protiprávního jednání. Napomenutí se ukládá za nejméně závažná provinění pachatele, kde společenská škodlivost je minimální.

Pokuta – „*Pokuta jakožto trest musí být diferencovaná, aby efektivně působila jako trest i jako odstrašení*“⁵². Vyšší pokuty stanovují zvláštní zákony. Pokuta je splatná do 30 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí, jímž byla uložena.

Zákaz činnosti a zveřejnění rozhodnutí o přestupku – tyto správní tresty je možno uložit pouze tehdy, pokud tak stanovuje zvláštní zákon. ZoET tento správní trest neumožňuje.

3.5.6 Aplikace evidence podnětů ke kontrole EET

Aplikace evidence podnětů ke kontrole EET slouží k předávání podnětů ke kontrole úředním osobám zabývajícím se EET, k řešení a sledování výsledků šetření těchto podnětů. Jednotlivé podněty jsou do PDN importovány Sekcí řízení rizik při správě daní GFŘ a následně přidělovány k řešení jednotlivým FÚ.

Informace k podnětu			Informace o daňovém subjektu				Informace z CEK								
Čís. imp. dávky	Číslo podnětu	Stav	FÚ	Období	Datum nahrazení	Typ	DOČRČ	Název subjektu	ÚSP	ID provoz	Datum zahájení	Stav	Datum ukončení	Druh zjištění	
1	07/18/010000008	5	2500	201708	02.01.2018	1			2501	171	18.01.2018	1			Detail
2	07/18/010000037	5	2100	201709	02.01.2018	17			2121	11	16.01.2018	1			Detail
2	07/18/010000038	5	3200	201709	02.01.2018	17			3206	31	17.01.2018	1			Detail
2	07/18/010000060	5	2200	201709	02.01.2018	9			2008	11	16.01.2018	1			Detail
2	07/18/010000071	5	2100	201709	02.01.2018	17			2116	21	15.01.2018	1			Detail

Obrázek 8 Náhled na přehled podnětů ke kontrole
Zdroj: <https://komapcp.adis.fs.mfcr.cz/intra/adis/eet/mcek/>

⁵² Nález Ústavního soudu, sp. zn. Pl. ÚS 38/02, ze dne 9. března. 2004

3.5.7 Centrální evidence kontrol

Veškeré údaje o provedených kontrolách se uvádějí do Aplikace centrální evidence kontrol (dále jen „CEK“). Aplikace je určena úředním osobám Finanční správy, které zabezpečují činnosti související s kontrolou dodržování povinností podle ZoET. Úřední osoby Celní správy ČR používají své systémy, tzv. „Mobilní dohled“ a „Evidenci porušení předpisů“, ze kterých se příslušná data automaticky do centrální evidence tržeb přenášejí. Cílem CEK je zajištění přehledu o kontrolách evidence tržeb (zahájených, probíhajících a ukončených) u jednotlivých kontrolovaných subjektů a poskytnutí údajů nezbytných pro výkon kontroly evidence tržeb a případné následné řízení o sankci a opatření. CEK dále poskytuje výsledky a informace o kontrolní činnosti evidence tržeb, včetně údajů o pravomocně uložených sankcích a opatřeních⁵³.

Základní přehled obsahuje vybrané údaje ze záznamů o kontrolách evidence tržeb. Jedná se o položky číslo kontroly, DIČ/RČ, název subjektu, pověřující osobu, datum zahájení kontroly, ID provozovny, řízení o sankci, stav kontroly, kód typu sankce, kód typu opatření.

Číslo kontroly ET FS:	DIČ/RČ	Název subjektu	Pověřující osoba	Datum zahájení kontroly ET	ID provozovny ET	Řízení o sankci	Stav kontroly	Kód typu sankce	Kód typu opatření	akce
1700041130	6707091380	Máchura Karel	N	25.06.2017		A	1			Detail
1700041131	6707091380	Máchura Karel	N	25.06.2017		N	1			Detail
1700041132	28318790	KAFÉ ALDO S.R.O.	N	11.07.2017	11	N	1			Detail

Počet záznamů: 3 | Strana 1, řádky 1 až 3 | 20 na stránce

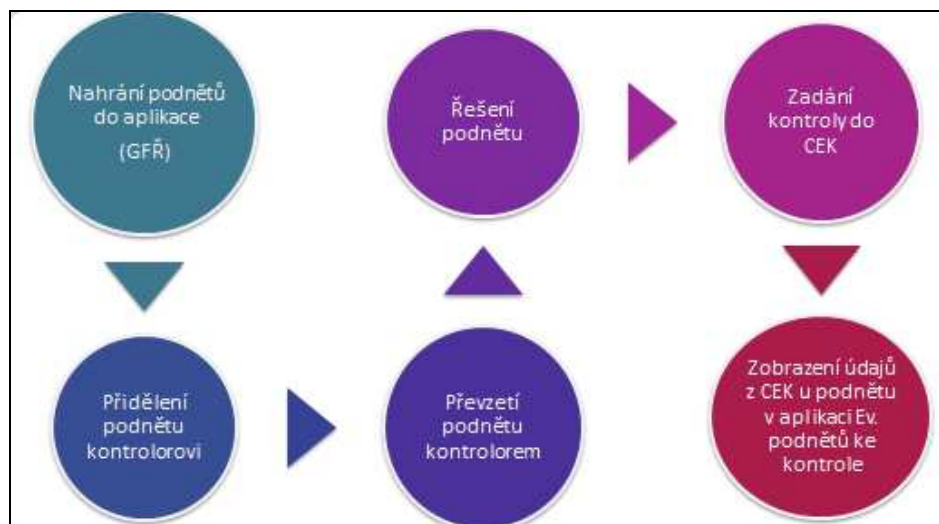
Rozšířený přehled | Export do CSV

Generální finanční ředitelství | Lazarská 7, 117 22 Praha 1 | Technická podpora: epodpora@fs.mfcr.cz | 29.19.2

Obrázek 9 Náhled na aplikaci centrální evidence kontrol

Zdroj: <https://komapcp.adis.fs.mfcr.cz/intra/adis/eet/mcek/>

⁵³ FINANČNÍ SPRÁVA. *Metodický pokyn k aplikaci zákona o evidenci tržeb* [online]. Finanční správa. Dostupné z: http://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Metodika-k-evidenci-trzeb_v4.0.pdf

Obrázek 10 Schéma řešení podnětů EET
Zdroj: vlastní zpracování

Veškeré položky v CEK se vybírají výběrem z číselníku, automaticky, nebo ručním zápisem. U některých položek je možno použít volby „Vybrat“ z příslušné databáze, např. DIČ subjektu, PSČ.

4 Vlastní práce

Cílem diplomové práce je zhodnotit zavedení EET jak ze strany správce daně, tak u podnikatelů. Zavedení EET u správce daně bude zhodnoceno z hlediska finanční a administrativní, u podnikatelů nejen na úrovni finanční a administrativní, ale i časové.

Pro zjištění zavedení EET byla použita kombinace více poznávacích metod, tzv. smíšený výzkum za pomoci kvantitativních a kvalitativních metod. Smíšený výzkum kombinuje teoretické kvantitativní a kvalitativní prvky současně. Tyto prvky jsou získávány pomocí sběru dat, výzkumných otázek až k samotné interpretaci výsledků.

4.1 Rozhovory ze strany správce daně

Diskuze se správcem daně týkající se otázek vyhodnocení dopadů zavedení EET a ostatních otázek týkajících se této problematiky byly vedeny na územních pracovištích. Konkrétně se jednalo o územní pracoviště v Děčíně spadající pod Finanční úřad pro Ústecký kraj a územní pracoviště ve Žďáru nad Sázavou spadající pod Finanční úřad pro Kraj Vysočina. Uvedená územní pracoviště byla vybrána záměrně, jelikož se jednalo o přibližně stejně velká pracoviště. Diskuze byla vedena s referenty správy daní, kteří se problematikou EET zabývají. V současné době se problematika EET týká jednotlivých referentů kontrolního a registračního oddělení. Dle systemizace služebních míst byl na každém územním pracovišti kontrolního oddělení určen jeden garant EET a k němu přidružen minimálně jeden další pracovník, který společně s ním tuto problematiku vykonává. Pracovníci registračních oddělení vykonávají práci týkající se problematiky pouze okrajově, a to kvůli prvotnímu přihlášení k EET a jejich registraci. Znalost ZoET však musí znát i nadřízení pracovníci kontrolních a registračních oddělení, jelikož práci týkající se EET koordinují a řídí. Diskuze byla vedena celkem se čtyřmi pracovníky. Z každého územního pracoviště se jednalo o jednoho pracovníka z registračního oddělení a jednoho z kontrolního oddělení.

Každému respondentovi byly položeny následující otázky, které byly rozděleny do několika kategorií:

Základní:

- Jak se jmenujete a jak dlouho pracujete na pozici referenta Finanční správy?

Administrativní:

- Kolik pracovníků se v současné době na kontrolním oddělení zabývá problematikou EET?
- Kolik pracovníků se v současné době na oddělení registračním zabývá problematikou EET?
- Jednalo se o místa systemizovaná, nebo nová?
- Bylo nutné zaškolení nových pracovníků, kteří se zabývají problematikou EET?

Kontrolní:

- Vykonáváte pouze práci z oblasti EET?
- Kolik daňových kontrol jste prováděli před zavedením EET?
- Kolik daňových kontrol provádíte po zavedení EET?
- Je možnost využívat EET v rámci daňových kontrol?
- Jaká nejvyšší pokuta byla Vámi udělena?
- K jakým nejčastějším porušením v rámci kontrol EET dochází?

Obecné:

- Je zavedení EET přínosem?
- Jaký názor nejčastěji slyšíte ze strany daňových subjektů?
- Pokud by byla možnost, chtěli byste vy osobně na EET něco změnit?

4.1.1 Zhodnocení základní kategorie

Tabulka 1 Základní přehled dotázaných respondentů

	Respondent			
	A	B	C	D
Kraj	Ústecký	Kraj Vysočina	Ústecký	Vysočina
Územní pracoviště	Děčín	Žďár nad Sázavou	Děčín	Žďár nad Sázavou
Oddělení	kontrolní	kontrolní	registrační	registrační
Odpracované roky u FS	6	8	6	12

Zdroj: vlastní zpracování

Diskuze byla vedena celkem se čtyřmi pracovníky, kteří se zabývají problematikou EET. Jednalo se o dva pracovníky registračního a dva kontrolního oddělení. Jelikož všichni chtěli zůstat v anonymitě, budeme je nazývat respondenty A, B, C a D dle uvedeného rozdělení. Pro Finanční správu pracují v rozmezí od šesti do dvanácti let. Problematikou EET se všichni uvedení respondenti zabývají od zavedení EET. Z diskuzí vyplynulo, že všichni uvedení na práci EET převedeni nebyli, ale ke své práci dostali ještě práci s EET.

4.1.2 Zhodnocení administrativní náročnosti u správce daně

Z rozhovorů s jednotlivými respondenty vyplynulo, že hlavní činností spojená s EET je kontrolní činnost. Respondent A uvedl, že kontrolní činnost provádí v rámci kontrolních nákupů provedených u poplatníků. Mezi hlavní kontrolní činnost, kterou provádějí, je řádné vystavení účtenky dle § 18 odst. 1 písm. a) ZoET, správné zaslání údajů o evidované tržbě dle § 18 odst. 1 písm. b) ZoET a sledování, zda vystavená účtenka obsahuje veškeré náležitosti dle § 20 ZoET. Pokud poplatník z nějakého důvodu, nejčastěji přerušení WiFi spojení, vystaví účtenku bez veškerých náležitostí, dostává se do tzv. 48hodinové časové odezvy a jeho povinností je nejdéle do této doby tržbu zaevidovat. Dle respondenta B je kontrolní činnost v rámci EET srovnávána nejen s kontrolní činností, ale z velké části administrativní náročností. Hlavně kontrolní činnost je čas od času i nebezpečnou profesí. Veškeré postupy jsou vázané na metodické pokyny vydané správcem daně. Kontrolní činnost spočívá nejen správným určením kontrolovaného daňového subjektu, ale i správným postupem a závěrem. Respondent A je přesvědčen, že neohlášené kontrolní nákupy jsou efektivním nástrojem celé kontroly. V prvopočátku zavedení EET byla malá šance někoho usvědčit, jelikož evidování tržeb bylo kontrolováno zpětně z kanceláře správce daně prostřednictvím připojení na pevnou síť. Tržby se evidují online, což díky vybavení každého kontrolora vede k okamžité kontrole, potažmo k potrestání viníka. Dle respondenta B dochází k porušování ZoET spíše v malých provozovnách. Dle jeho názoru velké firmy a obchodní řetězce mají většinou účetně a elektronicky vše propojeno, jelikož jsou schopny díky správnému softwaru kontrolovat i zásoby a jiné pohyby v provozovnách. Jediným problémem u velkých subjektů je fakt, že dochází k daňové optimalizaci, a to způsobem daňových úniků v podobě daňových rájů. Současně dle respondenta B je kontrolní činnost jako know-how v podnikání, kdy každý

kontrolor má svůj „recept“, jak podnikatele z daňových podvodů usvědčit. Jeden z osvědčených „receptů“ je, že kontroloři monitorují stav evidování tržeb před vybranou provozovnou, a to konkrétně, kolik zákazníků do dané provozovny vstoupilo, nakoupilo a v hotovosti tržbu uhradilo. Kontrolor v průběhu pozorování na notebooku online sleduje, jak se tržby v provozovně evidují. Pak sami provedou kontrolní nákup a čekají, zda dostanou účtenku a zda je tržba správně zaevidovaná. My sami takto pozorovali obchod se zbožím. Během půl hodiny nakoupilo a v hotovosti zaplatilo dvanáct lidí, ale vystavených účtenek bylo pouze pět. Závěrem respondent A uvedl, jak bude finanční úřad postupovat, až vstoupí v účinnost zbývající dvě fáze EET. Z jeho pohledu bude analyzovat příjmy v rámci podnikatelské činnosti. Jemu osobně ale připadá nekorektní z auta někoho sledovat, kam jde a co dělá, jak dlouho tam byl apod.

Další činnost, kterou se musí správce daně v problematice EET zabývat, je tzv. informační povinnost, která by měla daňovým poplatníkům umožnit online přístup k informacím. K tomu byl zprostředkován Daňový portál, který je dostupný na internetových stránkách. Respondent A k technickému zařízení správce daně uvedl, že díky Daňovému portálu je poplatník schopen nahlížet nejen na tržby, které byly na finanční správu zaslány, a tím kontrolovat své zaměstnance, zda evidují veškeré tržby, ale i zpravovat vlastní certifikát i provozovny. Respondent B uvedl, že informační povinnost je krokem k jednoduššímu shromažďování údajů evidenci tržeb, kdy sám poplatník může kontrolovat stav svých evidovaných tržeb a pokud dojde k nesrovnalostem, je možnost je řešit včasným způsobem a vyhnout se kontrole.

Důležitou činnost v rámci EET vykonává registrační oddělení, které se soustřeďuje na vydávání povolení evidovat tržby, tzv. vydávání autentizačních údajů. Současně se zabývá vydáváním povolení evidovat tržby ve zjednodušeném režimu, a to těm poplatníkům, kterým v evidování tržeb brání určité překážky, např. špatné pokrytí internetového připojení. Respondent C k vydáváním povolení evidovat tržby ve zjednodušeném režimu uvedl, že v současné době v databázi evidují minimum poplatníků, a to z toho důvodu, že v Ústeckém kraji je velmi dobré internetové pokrytí. Respondent D uvedl, že lhůta pro poplatníky, kteří mají povolení evidovat tržby ve zjednodušeném režimu, je velmi krátká. Dle jeho názoru by měla být alespoň 10 dní místo 5 dní, které jsou nyní stanovené ZoET. Jelikož se v jejich kraji nacházejí poplatníci,

kteří jezdí do dostupných míst s internetovým připojením v určitých intervalech, mohli by jednorázově evidovat tržby např. při svých nákupech.

4.1.3 Zhodnocení zaměstnanců jednotlivých Územních pracovišť

V současné době se problematika EET týká jednotlivých referentů kontrolního a registračního oddělení. Dle systemizace služebních míst byl na každém územním pracovišti kontrolního oddělení určen jeden garant EET a k němu přidružen minimálně jeden další pracovník, který společně s ním tuto problematiku vykonává. Pracovníci registračního oddělení vykonávají práci týkající se problematiky pouze okrajově, a to jen kvůli prvotnímu přihlášení k EET a jejich registraci. Znalost ZoET však musí znát i nadřízení pracovníci kontrolních a registračních oddělení, jelikož práci týkající se EET koordinují a řídí. Počet pracovníků zabývajících se EET je v kompetenci jednotlivého územního pracoviště, konkrétně řídicího pracovníka kontrolního oddělení.

Územní pracoviště v Děčíně k EET využívá v současné době celkem dva pracovníky a jednoho vedoucího pracovníka. Oba pracovníci jsou pro EET využívány na 100 %, jelikož k 1. 1. 2019 došlo k zásadní systemizaci služebních míst. Na oddělení registračním se v současné době problematikou EET zabývají všichni, tj. čtyři pracovníci, a to z důvodu rozdělení příslušných počátečních písmen v rozdělení na fyzické a právnické osoby. Systemizace služebních míst by k 1. 1. 2019 počet pracovníků na registračním oddělení nikterak neovlivnila.

Územní pracoviště ve Žďáru nad Sázavou má v současné době přiděleno 2,5 systemizovaného služebního místa, což znamená, že EET se ve své práci zabývají dva pracovníci a na polovinu jejich vedoucí. Na registračním oddělení jsou využiti taktéž všichni pracovníci.

Kvůli zavedení EET je nezbytnou nutností zaškolit pracovníky, kteří se ve své práci s EET zabývají. Pracovníci kontrolních i registračních oddělení museli absolvovat základní školení ještě před tím, než bylo EET spuštěno. Respondent A společně s respondentem B ke školení uvedli, že neustálá novelizace nejen daňových zákonů, ale i ZoET s sebou nese z řídicích úrovní mnoho požadavků na přeškolení. Konkrétně v Ústeckém kraji je vždy jednou za rok provedeno velké třídní školení ve vzdělávacím středisku finanční

správy ve Smilovicích a minimálně dvakrát za rok denní školení na Finančním úřadě pro Ústecký kraj v Ústí nad Labem a Finančním úřadě pro Kraj Vysočina. Mimo uvedená školení je nezbytnou nutností nastudovat Metodický pokyn k EET, taktické postupy a další aplikace pro zpracování kontrol.

Z diskuzí dále vyplynulo, že práce EET na kontrolních odděleních je velmi administrativně náročná, jelikož každá kontrola musí být zavedena v příslušných aplikacích. To samé je i v případě udělení pokut. U registračního oddělení mělo zavedení EET dopad na větší pracovní vytíženost, a to zejména před spuštěním obou fází EET. Jedná se především o sepisování protokolů a vydávání obálek s autentizačními údaji.

Na obou územních pracovištích nebyl přijat nový pracovník. Jednalo se pouze o systemizaci služebních míst. Práce byla rozdělena mezi stávající pracovníky. Pracovníkům kontrolních a registračních oddělení se změnila pouze náplň práce. Všeobecně je známo, že kvůli zavedení EET bylo přijato několik stovek nových pracovníků. Respondent A uvedl, že jim byla práce zabývající se EET přidělena. Důvodem bylo najít kvalitní a spolehlivé lidi, a to za podmínek, který určuje ZSS. Samotní úředníci na finančních úřadech jsou hodně vytíženi, a to zejména stále vyšší náročností spojenou s administrativní náročností. Ta společně s finančním ohodnocením je i důvodem velké fluktuace lidí ve Finanční správě.

Respondent C uvedl, že ještě před rokem platy úředníků ve Finanční správě nedosahovaly ani průměrné mzdy. Na pracovníky jsou kladeny velké nároky, které spolu s velkým pracovním vytížením vedou k hromadícímu se stresu a dalším zdravotním obtížím. Respondenti B a D uvedli totožný názor.

4.1.4 Daňové kontroly

Finanční správa před zavedením EET neměla dostatek potřebných informací, aby dokázala při velkém množství daňových subjektů efektivním a cíleným způsobem provádět daňové kontroly. Z tohoto důvodu se mé otázky týkaly toho, kolik daňových kontrol jednotlivá územní pracoviště prováděla před zavedením EET a kolik daňových kontrol provádějí po zavedení EET.

Tabulka 2 Finanční správa - počet provedených kontrol EET

Název Finančního úřadu	Počet provedených kontrol	Kontroly ukončené se SŘ	Počet kontrol se zjištěním
FÚ pro hl. m. Prahu	30 937	1 369	7 568
FÚ pro Středočeský kraj	14 640	1 302	3 558
FÚ pro Jihočeský kraj	7 760	744	2 748
FÚ pro Plzeňský kraj	8 639	1 309	1 852
FÚ pro Karlovarský kraj	2 887	295	1 005
FÚ pro Ústecký kraj	8 624	566	2 429
FÚ pro Liberecký kraj	3 598	260	1 156
FÚ pro Královéhradecký kraj	7 768	468	2 055
FÚ pro Pardubický kraj	6 772	496	1 781
FÚ pro kraj Vysočina	7 649	458	2 513
FÚ pro Jihomoravský kraj	14 454	1 524	3 581
FÚ pro Olomoucký kraj	5 274	603	1 621
FÚ pro Moravskoslezský kraj	14 885	1 290	3 953
FÚ pro Zlínský kraj	7 643	514	1 909
Celkem	141 530	11 198	37 729

Zdroj: vlastní zpracování dle poskytnutých informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o poskytnutí informací, ve znění pozdějších předpisů

Tabulka 3 Celní správa - počet provedených kontrol EET

Název Celního úřadu	Počet provedených kontrol	Kontroly ukončené se SŘ	Počet kontrol se zjištěním
CÚ pro hl. m. Prahu	3 418	473	604
CÚ pro Jihočeský kraj	979	40	190
CÚ pro Jihomoravský kraj	918	126	240
CÚ pro Karlovarský kraj	716	86	215
CÚ pro Královéhradecký kraj	1 322	242	296
CÚ pro Liberecký kraj	771	89	142
CÚ pro Moravskoslezský kraj	2 088	37	198
CÚ pro Olomoucký kraj	1 250	142	227
CÚ pro Pardubický kraj	1 006	230	262
CÚ pro Plzeňský kraj	1 665	111	228
CÚ pro Středočeský kraj	1 794	107	245
CÚ pro Ústecký kraj	1 359	187	292
CÚ pro kraj Vysočina	1 579	182	288
CÚ pro Zlínský kraj	909	28	126
CÚ Praha Ruzyně	37	4	6
Celkem	19 811	2 084	3 559

Zdroj: vlastní zpracování dle poskytnutých informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o poskytnutí informací, ve znění pozdějších předpisů

Finanční a celní správa v termínu od 1. 12. 2016 do 30. 11. 2018 provedla celkem 161 341 kontrol, uložila celkem 13 282 pokut. Z celkového počtu bylo celkem 41 288 kontrol, při kterých bylo zjištěno porušení ZoET. Respondent A uvedl, že daňové kontroly není možné žádným způsobem urychlit. Jedná se rozsáhlou činnost, kterou není možné ukončit do jednoho měsíce. V případě složitějších případů se může jednat řádově i o několik let. Nelze však nikdy předpovědět, jako dlouho se jednotlivý kontrolor bude kontrolou zabývat. Z tohoto důvodu je velmi obtížné porovnat, kolik správce daně provedl před a po zavedení EET. Respondent B uvedl, že EET a daňové kontroly mají každá svou samostatnou agendu. Jediným problémem je, že se tyto dvě agendy v rámci pracovního výkonu velmi špatně kombinují. V EET se musí měsíčně provést 25 – 30 kontrol. U daňových kontrol je potřeba kontrolovat vše, nejen povinnosti vyplývající ze ZoET.

Tabulka 4 Celkové zhodnocení EET k 31. 12. 2018

Název kraje	Výše pokut udělených příkazem na místě (v Kč)	Výše pokut udělených příkazem (v Kč)	Výše pokut udělených rozhodnutím v SR (v Kč)
hl. m. Praha	1 138 500	27 295 500	6 698 500
Středočeský kraj	4 992 900	3 657 800	845 700
Jihočeský kraj	1 830 600	2 912 000	809 500
Plzeňský kraj	906 100	7 030 000	1 261 000
Karlovarský kraj	741 500	3 377 000	1 379 200
Ústecký kraj	2 166 700	3 291 000	453 000
Liberecký kraj	771 600	1 881 500	377 000
Královéhradecký kraj	1 335 500	5 401 300	723 000
Pardubický kraj	1 567 400	7 208 000	1 265 500
kraj Vysočina	1 107 700	3 993 500	520 500
Jihomoravský kraj	3 754 700	8 336 200	1 505 000
Olomoucký kraj	1 524 900	3 132 500	331 000
Moravskoslezský kraj	2 732 000	2 367 000	5 366 000
Zlínský kraj	2 272 600	2 844 000	410 000
Celkem	26 842 700	82 727 300	21 944 900

Zdroj: vlastní zpracování dle poskytnutých informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o poskytnutí informací, ve znění pozdějších předpisů

Další otázka, která byla respondentům položena, se týkala výše pokut, konkrétně, jaká nejnižší a nejvyšší pokuta byla za porušení ZoET poplatníkům udělena a zdali byla jimi nějaká provozovna kvůli porušení ZoET uzavřena. Respondent A uvedl, že na územním pracovišti v Děčíně byla udělena nejnižší pokuta ve výši 1 000 Kč, na územním pracovišti

pro Kraj Vysočina pak 200 Kč. Oba respondenti uvedli, že maximální výše pokuty udělené na místě je 10 000 Kč, a to ve více případech. V případě správního řízení je možnost udělit pokutu až do výše 500 000 Kč. To však není v gesci územních pracovišť, nýbrž oddělení evidence tržeb jednotlivých finančních úřadů. Současně uvedli, že žádnou z provozoven za porušení ZoET zavřít nemuseli.

Finanční správa v termínu od 1. 12. 2016 do 30. 11. 2018 udělila v rámci evidence tržeb celkem pokuty ve výši 131 514 900 Kč, z toho 26 842 700 Kč byly udělené pokuty příkazem na místě, 82 727 300 Kč pokuty udělené příkazem z kanceláře (zkrácené správní řízení) a 21 944 900 Kč pokuty udělené rozhodnutím ve správním řízení.

Má další otázka se týkala toho, jaké chyby se v rámci EET u poplatníků vyskytovaly nejčastěji. Z diskuzí vyplynulo, že se jednalo hlavně o nevystavení účtenek nebo na vystavených účtenkách chyběly zákonem dané údaje. Další chybou je špatné označení provozovny na daňovém portále. Respondent A k nevystavování účtenek uvedl, že poplatníci se stále domnívají, že pokud zákazník bude účtenku chtít, řekne si o ni. Z důvodové zprávy k ZoET však vyplývá, že poplatník musí účtenku zákazníkovi předat tak, aby s ní mohl dále nakládat. Respondent B uvedl, že od zavedení EET je toto pochybení častějším prohřeškem, jelikož si poplatníci myslí, že kontrola nepříjde. Dalším nejčastějším případem je špatné označení provozovny na společném technickém úložišti, což se týká zejména ukončení podnikatelské činnosti nebo změny.

Respondent C uvedl, že každý poplatník po vyzvednutí autentizačních údajů měl povinnost údaje o provozovnách dle § 17 ZoET oznámit na společném technickém zařízení. Současně měl povinnost správci daně sdělit, zdali je provozovna stálá, mobilní nebo virtuální a dále aktivní, přerušená nebo zrušená. Další povinností bylo určení převažující činnosti provozovny a lokalizační údaje dle typu provozovny. U stálé provozovny je uvedena adresní místo, u mobilní RZ nebo jiná jednoznačná textová identifikace a u virtuální provozovny URL adresa či jiný odkaz, který tuto provozovnu jednoznačně označuje. Poplatníkům bylo automaticky vygenerované číslo provozovny, které má každý poplatník povinně uvádět na vydaných účtenkách, to však bylo dalším pochybením.

Respondent D potom uvedl, že ve velké míře dochází k problémům s technickým vybavením podnikatelů.

4.1.5 Zhodnocení obecné kategorie k EET

Obecná kategorie se týkala otázek, zdali respondenti vnímají zavedení systému EET jako přínos, jaký názor nejčastěji slyší ze strany daňových subjektů, a pokud by měli možnost, zda by na systému EET něco změnili. Na otázku, s jakým názorem se správci daně nejčastěji setkávají ze strany poplatníků, dva respondenti odpověděli, že převažují názory v rozmezí ano a ne. Třetí uvedl, že zavedení EET má pozitivní ohlas, avšak čtvrtý respondent uvedl, že se v převaze setkává s negativním názorem.

Dále byli úředníci tázáni, zda vnímají zavedení systému EET jako přínos. Respondenti uváděli jako hlavní přínos narovnání podnikatelského prostředí, dle statistik uváděli i velký nárůst plátců DPH z důvodu překročení obrátu nad 1 000 000 Kč. Možnost odhalit daňové úniky je nejen díky kontrolnímu hlášení, ale i díky zavedení systému EET. V roce 2015 byl počet účtů DPH ve výši 839 236, po zavedení EET od 1. 12. 2016 se počet účtů DPH zvýšil na celkový počet 857 719 a v roce 2017 počet činil 881 627 účtů DPH. Celkový nárůst plátců DPH se ohybuje o 9,1 %. Potom celkový pozitivní dopad EET na inkaso DPH za rok 2017 byl odhadován ve výši necelých 5 mld. Kč.

Poslední otázkou, která byla respondentům položena, byl názor na to, co by na systému EET mohlo být změněno, pokud by se tato možnost naskytla. Všichni respondenti uvedli, že by zásadní změny neprováděli. Současně sdělili, že si myslí, že EET je efektivním nástrojem odhalování daňových úniků. Respondent A uvedl, že dle jeho názoru je systém EET náročný na administrativu, pokud by byla možnost, ulevil by úředním osobám v protokolárních jednáních a zavedl by přímé pokutování, jako to provádí orgány Policie ČR a Městské policie. Respondent C sdělil, že schvaluje úlevu drobným poplatníkům ve formě vystavování speciálních účtenek, čím dojde ke snížení administrativní náročnosti ze strany drobných poplatníků. Další dva respondenti uvedli, že by zavedený systém ponechali tak, jak platí doposud.

4.2 Rozhovory ze strany poplatníků

Pro zpracování další části mé diplomové práce jsem oslovila poplatníky, kterým ZoET ukládá povinnost evidovat tržby, mají sídlo podnikání v Děčíně a okolí. Konkrétně byli osloveni 4 poplatníci. Jednotliví poplatníci byli nazváni jako respondent č. 1 až 4. Současně se mi podařilo provést rozhovor s jedním poplatníkem, který kvůli zavedení EET ukončil svoji podnikatelskou činnost. Tento poplatník byl v mé diplomové práci označen jako respondent č. 5.

Každému respondentovi, kromě č. 8, byly položeny následující otázky, které byly taktéž rozděleny do několika kategorií:

Základní:

- Jaký využíváte režim pro evidování tržeb?
- Kolik máte zaměstnanců?
- Jakou provozujete podnikatelskou činnost a jak dlouho?

Administrativní:

- Je zavedení EET ve Vašem podnikání administrativně náročné?
- Myslíte si, že díky zavedení EET máte lepší přehled o Vašem podnikání?

Finanční:

- Vlastnili jste před zavedením EET nějaké pokladní zařízení?
- Jakou výši výdajů jste museli investovat do EET?
- Jaké další finanční náklady máte spojené s EET?
- Uplatnil jste v daňovém přiznání slevu na EET?

Časové:

- Je pro Vás zavedení EET časově náročné?
- Pokud ano, kolik času věnujete EET?

4.2.1 Rozdělení základní kategorie

Tabulka 5 Základní přehled dotázaných respondentů

	Respondent				
	1	2	3	4	5
Místo podnikání	Děčín	Děčín	Jílové	Děčín	Děčín
Doba podnikání	5	18	6	8	32
Počet zaměstnanců	1	4	0	0	xxx

Zdroj: vlastní zpracování

4.2.2 Administrativní náročnost u jednotlivých poplatníků

V úvodu diskuze jsem se jednotlivých respondentů zeptala, zda je zavedení EET v jejich podnikání administrativně náročné. Přesně, zda došlo k navýšení, či snížení administrativní náročnosti. Dle odpovědí bylo zjištěno, že dva z pěti dotázaných respondentů vnímají zavedení EET a s tím spojené náležitosti jako administrativně nenáročné oproti časové náročnosti před zavedením EET. Konkrétně respondent č. 2 uvedl, že časově náročné je hlavně aktualizování prodejní ceny, jelikož v jeho provozovně se nacházejí dvě pokladní zařízení. Přecenění zboží před zavedením EET probíhalo na základě přelepení cenovek přímo na zboží, nemusely se předělávat ceny v pokladním zařízení. Na druhou stranu tento respondent vnímá EET pozitivně, jelikož je díky naskladnění zboží přes pokladní zařízení jednodušší hlídat stav zásob a kontrolu zaměstnanců. Respondent č. 3 uvedl, že si prodej zboží v provozovně řeší sám, časově náročné je hlavně upravovat jednotlivé položky a ceny.

Respondenti č. 1 a 4 sdělili, že zavedením EET nepocítují žádnou administrativní náročnost, jelikož obsluhují pokladní zařízení ručním zadáváním jednotlivých cen. Tento způsob využívali i před zavedením EET. Zároveň sdělili, že díky EET mají přehled o tržbách a stavu zásob. Respondent č. 5 uvedl, že pro něj osobně by bylo nejtěžší naučit se obsluhovat pokladní zařízení. Jelikož byl staršího věku, sám nechtěl, aby se učil novým způsobům obsluhování pokladního zařízení.

4.2.3 Problematika finanční náročnosti

Před zavedením EET se na území ČR nacházelo mnoho poplatníků, kteří k evidování tržeb používali papír, tužku, kalkulačku či paragon nebo stvrzenku. Každý poplatník se mohl svobodně rozhodnout, jaký typ pokladního zařízení zvolí. Nyní jich je na trhu nepřeberné množství, od nejjednodušších a nejlevnějších až po luxusní a chytrá pokladní zařízení, která jsou schopna hlídat skladovou evidenci a stav zboží na e-shopech. Současně se zavedením EET se problematikou a prodejem začalo zabývat nejen mnoho nových, ale i stávajících obchodních korporací. Nejdůležitějším požadavkem na pokladní zařízení je však schopnost pomocí internetového připojení odeslat data o tržbě a přijmout zpět od finanční správy náležitosti evidované tržby (fiskální identifikační kód, bezpečnostní kód poplatníka ad.). Mimo pokladní zařízení je možnost využívat k evidování tržeb i chytrý telefon, tablet, notebook nebo osobní PC. Veškeré softwary jsou přizpůsobeny tak, aby byly schopny nakonfigurování právě do těchto zařízení. Dle statistik malého a středního podnikání v roce 2015 nedisponovalo před zavedením EET pokladním zařízením 27 % živnostníků, naopak 54 % živnostníků mělo pouze jednoduchý pokladní systém. V níže uvedené tabulce je uvedeno, jakým způsobem jednotliví respondenti volili nákup pokladního zařízení.

Tabulka 6 Volba pokladního zařízení

	Respondent				
	1	2	3	4	5
Dle ceny	x		x		-
Dle snadného ovládání			x		-
Dle dodavatele				x	-
Dle stanovených funkcí		x			-
Dle stávajícího pokl. zařízení					-

Zdroj: vlastní zpracování

Respondent č. 1 uvedl, že pokladní zařízení vybíral dle nejnižší ceny, jelikož jeho volba byla podmíněna velikostí podnikatelské činnosti. Respondent č. 3 uvedl, že nepotřebuje takové pokladní zařízení, které má mnoho dalších funkcí. Pro něj osobně je nejdůležitější

správně tržby evidovat. Z důvodu vyššího věku volil i možnost snadného ovládání. Respondent č. 2 jako jediný sdělil, že si vybíral technické řešení pro evidování tržeb dle stanovených funkcí, poněvadž má v obchodě mnoho druhů položek zboží. Z toho důvodu zvolil takové pokladní zařízení, které umožňuje prodej přes čárové kódy, zároveň hlídá skladovou evidenci a současně umí např. reporty či uzávěrkové statistiky. Výběr technického zařízení dle dodavatele zvolil respondent č. 4, jelikož chtěl hlavně ušetřit čas a námahu při hledání různých dodavatelů a jejich nabídek. Celkem dva z dotázaných respondentů uvedli, že již před zavedením EET pokladní zařízení vlastnili. Na těchto zařízeních došlo pouze k nainstalování vhodného softwaru pro evidování tržeb.

Kromě správného výběru pokladního zařízení je i důležité dobře vybrat softwarové zařízení, tiskárnu, Wi-Fi připojení, popřípadě zajistit i proškolení zaměstnanců. Konkrétně respondent č. 1 musel k finančním nákladům vynaloženým na pokladní zařízení připočítat připojení routeru, tedy síťového zařízení potřebného pro internetové připojení. Avšak respondent č. 4 uvedl, že internetové připojení řešit nemusel, jelikož jeho obchod sousedí s jeho trvalým bydlištěm. Respondent č. 2 uvedl, že další náklady na zavedení EET musel vynaložit na proškolení zaměstnanců.

4.2.4 Náklady spojené s provozem a zavedením EET

Pro přehlednost byla zpracována tabulka, která konkretizuje finanční náklady spojené s provozem a zavedením EET. Celkem dva z dotázaných respondentů uvedli, že již před zavedením EET vlastnili pokladní zařízení, na kterých došlo pouze k nainstalování vhodného softwaru pro evidování tržeb. Z tohoto důvodu se liší celkové náklady od těch respondentů, kteří žádné pokladní zařízení před zavedením EET nevlastnili.

Tabulka 7 Náklady spojené s provozem a zavedení EET u poplatníků v Kč

	Respondent č.				
	1	2	3	4	5
Nákup nového pokladního zařízení	3 500	26 000	x	X	-
Nákup tiskárny a dalšího příslušenství	1 000	8 000	x	X	-
Nákup softwaru a dalšího příslušenství	x	5 000	1 200	1 200	-
Proškolení zaměstnanců	x	5 000	x	X	-
Další náklady	x	X	1 500	X	-
CELKEM	4 500	44 000	2 700	1 200	

Zdroj: vlastní zpracování

Nákup pokladního zařízení u dotazovaných respondentů se pohyboval v rozmezí od 3 500 Kč do 26 000 Kč. U respondentů č. 3 a 4, kteří pokladní zařízení vlastnili již před zavedením EET, došlo k vynaložení financí k nákupu vhodného softwaru. U respondenta č. 3 byla nutnost instalace nového internetového připojení. Nejvyšší částku pro správné evidování tržeb vynaložil respondent č. 2, celkem 44 000 Kč. Všichni respondenti veškeré výdaje na evidování tržeb pořídili bez poskytnutí úvěru.

Tabulka 8 Další pravidelné měsíční náklady na provoz EET u poplatníků v Kč

	Respondent č.				
	1	2	3	4	5
Měsíční poplatek za internetové připojení	299	499	299	399	-
Paušální částka	0	300	0	0	-
Výdaje za kotoučky	x	1 200	500	x	-
Další náklady	0	0	0	0	-
CELKEM	599	1 999	799	899	

Zdroj: vlastní zpracování

Zavedení EET se netýká pouze prvotních nákladů, nýbrž i dalších měsíčních výdajů. Z diskuzí vyplynulo, že někteří dodavatelé pokladních zařízení poplatníkům účtovali pouze jednorázovou částku za pokladní systém. Jiní dodavatelé však poskytují svá zařízení formou paušální částky. Tato paušální částka může obsahovat například servis spojený s technickou podporou při potížích s pokladním zařízením, aktualizaci softwaru, vedení účetnictví, pomoc s nastavením pokladny, připojení k internetu ad. Pouze jeden ze čtyř dotázaných respondentů platí měsíční paušální částku ve výši 300 Kč, která zahrnuje právě uvedený doplňkový servis.

Mezi další pravidelné náklady patří částka za internetové připojení. Finanční správa požaduje, aby poplatníci zajistili kvalitní připojení k internetu. Jelikož odesílání datových zpráv je v jednotkách kB velmi malá, není nutné pořizovat vysokorychlostní internet. Všichni dotázaní zavedli, nebo již měli zavedeno internetové připojení. V tabulce 8 jsou vyčísleny částky za internetové připojení bez ohledu na to, zda již respondenti internet měli zaveden před tím, než jim tato povinnost vznikla. U žádného dotázaného obchodníka za poskytnutí internetového připojení nepřekračuje částku 500 Kč měsíčně.

Dalším nákladem je náklad za nákup kotoučků, které jsou nedílnou součástí provozu EET, každý poplatník má povinnost dle § 18 odst. 1 písm. b) ZoET vystavit účtenku tomu,

od koho evidovaná tržba plyne. Jednotná cena za kotouček se odvíjí dle odlišnosti typu jednotlivých pokladních zařízení. Průměrná cena kotoučku ve výši 20,16 Kč byla zjištěna na internetu z cenové kalkulace velkoobchodu obchodní korporace www.kotouckov.cz, kdy bylo porovnáno celkem pět různých rozměrů kotoučků, jejich ceny a proveden průměr.⁵⁴ Spotřeba kotoučků se u jednotlivých respondentů odvíjí od poskytnutých nákupů, počtu zákazníků i délky prodejní doby.

K dalším měsíčním výdajům na provoz EET se musí připočítat i spotřebovaná elektrická energie nebo náklady na amortizaci pokladního zařízení. Žádný z dotázaných respondentů se však k dalším nákladům nikterak nevyjádřil.

4.2.5 Poskytnutí slevy na EET

Poskytnutím slevy na EET se zabývá § 35bc zákona č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů, ve znění pozdějších předpisů a uvádí:

- „Výše slevy na evidenci tržeb činí 5 000 Kč. Sleva na dani činí nejvýše částku ve výši kladného rozdílu mezi 15 % dílčího základu daně ze samostatné činnosti a základní slevy na poplatníka“.
- „Slevu na evidenci tržeb lze uplatnit pouze ve zdaňovacím období, ve kterém poplatník poprvé zaevidoval tržbu, kterou má podle zákona o evidenci tržeb povinnost evidovat“.⁵⁵

V důvodové zprávě je pak uvedeno: „Náklady na elektronickou evidenci tržeb budou moci být uplatněny v základu daně. V případě fyzických osob se uvažuje o zavedení speciální slevy, která bude uplatňována u poplatníka evidujícího tržby. Výše slevy bude stanovena paušální částkou. Zavedení slevy by bylo formou kompenzace za pořízení nezbytných elektronických zařízení pro nejmenší podnikatele (fyzické osoby), kteří podle dostupných analýz v současné době pokladní zařízení ještě nevyužívají k běžnému výkonu své ekonomické činnosti v tak velké míře.“⁵⁶ Ze zákona a důvodové zprávy vyplývá, že poplatník si může uplatit maximální výši 5 000 Kč, pokud jeho dílčí základ daně

⁵⁴ Průměrná cena za 1 ks kotoučku. [online]. © 2018 <https://www.kotouckov.cz/pro-80mm-tiskarny/>

⁵⁵ Zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁶ Důvodová zpráva k zákonu č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, ve znění pozdějších předpisů

ze samostatné činnosti v předmětném roce činí alespoň 199 000 Kč. Pokud má poplatník základ daně nižší než 165 000 Kč nebo vykazuje-li ztrátu, nemůže tuto slevu uplatnit. Poplatník, který těmto podmínkám vyhovuje, uvede částku v daňovém přiznání fyzických osob na řádek 69 b, jak je uvedeno na následujícím obrázku. Dotázaní respondenti uvedli, že pokud to bude možné, samozřejmě tuto možnost slevy na dani uplatní.

Tabulka 9 Poskytnutí slevy na evidenci tržeb

Tab. č. 1 ÚDAJE O MANŽELCE (MANŽELOVI)

Přímení (?) Jméno (?) Titul (?)	<input type="text"/>	Rodné číslo (?)	<input type="text"/>
Částka podle § 35ba odst. 1		počet měsíců	Vyplní v celých Kč
64 písm. a) zákona (základní sleva na poplatníka (2013: na poplatníka)) (?)			
65 a písm. b) zákona (sleva na manželku/manžela (2013: na manželku/manžela)) (?)	☐		
65 b písm. b) zákona (sleva na manželku/manžela (2013: na manželku/manžela), která/kteř je držitelem ZTP/P) (?)	☐		
66 písm. c) zákona (základní sleva na invaliditu - pro poživatele (2013: písm. c) zákona (na poživatele)) invalidního důchodu pro invaliditu prvního nebo druhého stupně) (?)	☐		
67 písm. d) zákona (rozšířená sleva na invaliditu - pro poživatele (2013: písm. d) zákona (na poživatele)) invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně) (?)	☐		
68 písm. e) zákona (sleva na držitele (2013: písm. e) zákona (na držitele)) průkazu ZTP/P) (?)	☐		
69 písm. f) zákona (sleva na studenta(2013:studium)) (?)	☐		
69a písm. g) zákona (sleva za umístění dítěte) (?)			
69b písm. h) zákona (sleva na evidenci tržeb) (?)			
70 Úhm slev na dani podle § 35, § 35a, § 35b a § 35ba zákona (ř. 62 + ř. 63 + ř. 64 + ř. 65a + ř. 65b + ř. 66 + ř. 67 + ř. 68 + ř. 69 + ř. 69a + ř. 69b) (?)			
71 Daň po uplatnění slev podle § 35, § 35a, 35b, a § 35ba zákona (ř. 60 - ř. 70) (?)			

Zdroj: https://adisepo.mfcr.cz/adistc/adis/idpr_epo/dpf/dp5/dpf_oddil4.faces

4.2.6 Zhodnocení časové náročnosti

Dalším důležitým dotazem byla časová náročnost přípravy a realizace EET. Nejprve se poplatníci museli dostavit na příslušné finanční úřady, aby si vyzvedli autentizační údaje. Ti, kteří na finanční úřad jít z nějakého důvodu nechtěli, měli možnost si tyto údaje vygenerovat prostřednictvím přihlašovacích údajů na Daňovém portálu. Respondent č. 1 uvedl, že EET jako takové pro něj osobně náročné skoro nebylo. Pouze se dostavil na finanční úřad, kde mu byla během pár minut vydána obálka s autentizačními údaji. Zároveň sdělil, že veškeré ostatní elektronické náležitosti týkající se EET přenechal svému synovi. Respondent č. 2 sdělil, že pomocí elektronické žádosti na Daňovém portálu požádal o zaslání autentizačních údajů. Jelikož nahlížení do jeho datové schránky má umožněn jeho účetní a pokladní zařízení spravuje externí

firma, zásadně se od té doby o nic nestará. Respondenti č. 3 a 4 uvedli, že nejvíce času jim zabralo zkoumání nabídky různých poskytovatelů technických řešení.

5 Výsledky a diskuse

V této části diplomové práce bude rozebrán výsledek dotazníkového šetření jak u správců daně, tak i poplatníků. Jednotlivě bude shrnuto zjištění týkající se vyhodnocení dopadů zavedení elektronické evidence tržeb.

5.1 Zhodnocení dotazníkového šetření

V této části jsou uvedeny odpovědi vyplývající z dotazníkového šetření. Pro přehledné zhodnocení odpovědí byla vytvořena škála, které byly přiřazeny známky od 1 do 3, kde 1 představuje nejlepší hodnocení a naopak 3 nejhorší hodnocení. Shrnutí odpovědí je v následující tabulce.

Tabulka 10 Zhodnocení odpovědí z dotazníkového šetření

Otázka	Správce daně	Poplatník
Administrativní náročnost	3	1
Finanční náročnost	x	3
Časová náročnost	x	1
Zavedení EET jako přínos	2	x
Efektivnost zamezení daňových úniků	2	x
Celkový přínos EET	1	x

Zdroj: vlastní zpracování

Zhodnocení odpovědí a přiřazená škála označují výsledky, které byly získány v průběhu dotazníkového šetření a jsou podrobně uvedeny v kapitole 4.

V úvodu výzkumného šetření byly kladeny otázky týkající se administrativní náročnosti, a to jak z pohledu správce daně, tak z pohledu poplatníků. Pro správce daně je zavedení EET administrativně velmi náročné, jelikož se musí zabývat mnoha povinnostmi, které v sobě ukrývají nejen metodické pokyny vydané správcem daně, ale hlavně samotnou kontrolní činnost, která zahrnuje mnoho dalších postupů. Dále z provedeného výzkumu ze strany správce daně vyplynulo, že na Územním pracovišti v Děčíně a Žďáru nad Sázavou se problematikou EET na každém pracovišti zabývají dva pracovníci. V Děčíně

pak jeden vedoucí na 100 % a ve Žďáru nad Sázavou jeden vedoucí na 50 %. Samotná kontrolní činnost je však u dvou dotázaných odlišná. Zatímco pracovník z Děčína uvedl, že se jim osvědčila metoda neohlášených kontrol přímo ve vytipovaných provozovnách, kde kontrolují hlavně řádné vystavení účtenky dle § 18 odst. 1 písm. a) ZoET, správné zaslání údajů o evidované tržbě dle § 18 odst. 1 písm. b) ZoET a zda vystavená účtenka obsahuje veškeré náležitosti dle § 20 ZoET, pak pracovníkům ze Žďáru nad Sázavou se osvědčila metoda monitoringu stavu online evidování tržeb před vybranou provozovnou a následné provedení kontrolního nákupu. Zároveň z dotazníkového šetření vyplynulo, že problematikou EET se zabývají všichni pracovníci registračního oddělení, a to z důvodu rozdělení příslušných počátečních písmen v rozdělení na fyzické a právnické osoby. Oba dotazovaní se shodli, že problematikou EET se zabývají pouze vydáváním povolení evidovat tržby, tzv. vydáváním autentizačních údajů a povolením evidovat tržby ve zjednodušeném režimu, kterých je však díky dobrému internetovému pokrytí minimum.

Další oblastí, která byla analyzována a hodnocena, byla finanční náročnost před zavedením EET u poplatníků. Z tabulky 7 jsou znatelné prvotní finanční náklady. V tabulce 8 pak další finanční náklady spojené s EET. Celkem dva z pěti dotázaných respondentů uvedli, že již před zahájením EET vlastnili vhodné pokladní zařízení a prvotní náklady řešili pouze přeinstalováním vhodného softwaru. Z tohoto důvodu se liší od ostatních dotázaných, kteří žádné pokladní zařízení před zavedením EET nevlastnili. Tito respondenti však v minulosti volili pokladní zařízení dle stanovených funkcí. Následné finanční náklady se již tolik neliší, kromě jednoho poplatníka. Ten oproti ostatním dotázaným vynaloží každý měsíc další náklady v celkové výši 1 500 Kč, jelikož je pro něj nutností zaplatit paušální částku a výdaje za kotoučky.

Pokud se jedná o zhodnocení časové náročnosti, bylo zjištěno, že tři z dotázaných poplatníků museli dojít na příslušné finanční úřady, aby si vyzvedli tzv. autentizační údaje. Jeden požádal o přihlašovací údaje prostřednictvím elektronické žádosti na Daňovém portálu. Dva z dotázaných respondentů pak uvedli, že nejvíce času jim zabralo zkoumání nabídky různých poskytovatelů technických řešení.

Z obecných otázek týkajících se přínosu a názorů na EET ze strany poplatníků, vyplynulo, že většina dotázaných vnímá zavedení systému EET pozitivně. Mezi hlavní přínosy správci daně uvádějí narovnání podnikatelského prostředí. Dle statistik je znatelný nárůst

plátců DPH z důvodu překročení obratu nad 1 000 000 Kč. Poslední otázku, která byla dotazovaným položena, se týkala názoru, co by na systému EET mohlo být změněno, pokud by se tato možnost naskytla. Z odpovědí vyplynulo, že by měla být hlavně upravena administrativní náročnost ze strany správce daně, a to v protokolárních jednáních. Ze strany správce daně by pak bylo výhodou zavedení přímého pokutování, jako provádí orgány Policie ČR a Městské policie. V neposlední řadě se pozitivně schvaluje úleva drobným poplatníkům formou vystavování speciálních účtenek, čímž by mělo dojít ke snížení administrativní a časové náročnosti ze strany drobných poplatníků.

5.2 Výsledky sběru informací

Pro zpracování diplomové práce týkající se poznatků problematiky EET bylo požádáno prostřednictvím e-mailové korespondence Generální finanční ředitelství o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném znění. Součástí žádosti byly otázky vztahující se ke zpracovávanému tématu diplomové práce (viz příloha 1, 2 a 3). Odpovědi byly poskytnuty prostřednictvím e-mailové korespondence. Některé otázky nebyly zodpovězeny z důvodu neexistujících informací na tiskovém oddělení. Žádost i odpovědi jsou nedílnou součástí této diplomové práce.

5.2.1 EET a DPH

EET je dle Finanční správy nástrojem proti daňovým únikům a zároveň souhrnem informací, které slouží k ověření, zda daňový poplatník správně vykazuje své tržby a zároveň odvádí daň, a to jak daň z příjmů fyzických či právnických osob, tak i DPH. Dle Finanční správy EET přinesla za dobu fungování pozitivní výsledky nejen týkající se příjmu do státního rozpočtu, ale i nárůstu počtu osob samostatně výdělečně činných a hlavně počtu registrovaných plátců DPH.

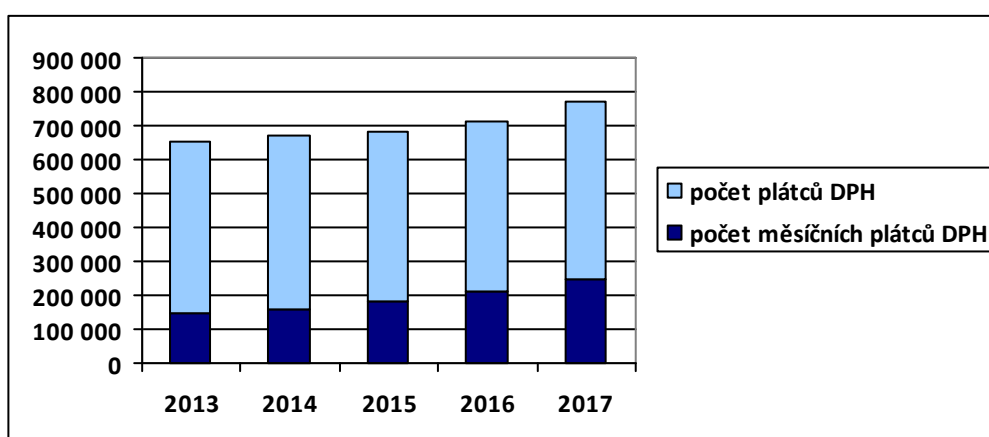
Dle ustanovení § 6 zákona o DPH se plátcem DPH stane osoba povinná k dani se sídlem v tuzemsku, jejíž obrat za nejvýše dvanáct bezprostředně předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců přesáhne obrat 1 000 000 Kč⁵⁷. Problém je spatřován v tom,

⁵⁷ zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů

že poplatníci daně musí hlídat výši obratu, aby se nedostali do situace, že překročí výši obratu a musí podat přihlášku k registraci pro plátce DPH ve stanoveném termínu. Plátcem se pak poplatník stává od druhého měsíce následujícího po měsíci, ve kterém tento obrat byl překročen.

V České republice aktuálně podniká 501 878 plátců DPH. Meziročně se jejich počet zvýšil o necelé procento, tedy o 4 784. Přitom v období mezi lety 2016 a 2017 se počet plátců DPH zvýšil o 5,6 %.⁵⁸

Graf 1 Celkový počet plátců v letech 2012 – 2018

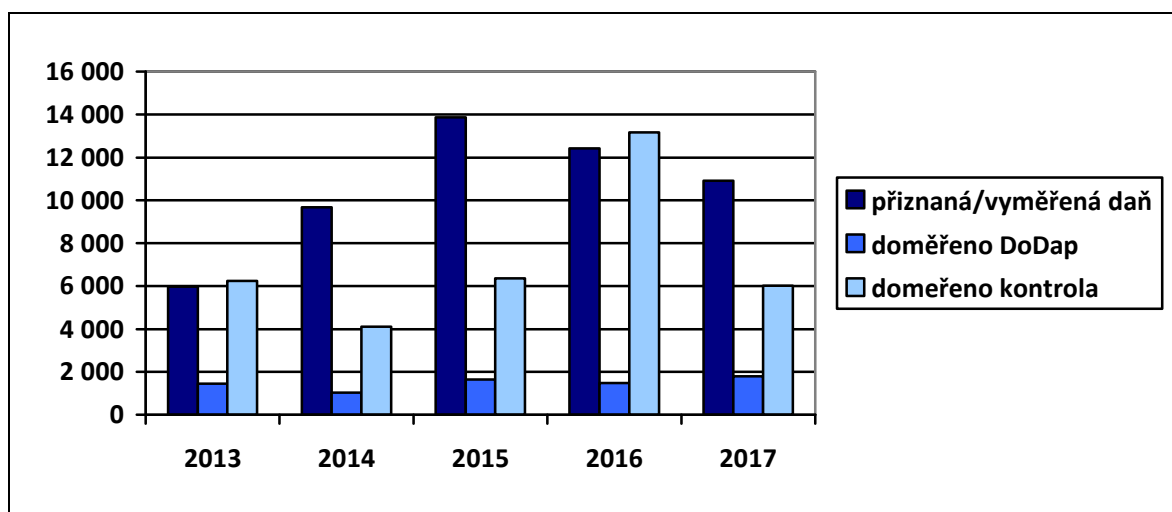
Zdroj: vlastní zpracování, výroční zpráva FS 2017

Finanční správa každý rok zveřejňuje počet registrovaných plátců DPH. Tyto údaje byly získány z veřejného portálu Finanční správy, (část Analýzy a statistiky) a jsou zachyceny ve výše uvedeném grafu, ze kterého vyplývá každoroční pozvolný nárůst počtu plátců DPH.

Celostátní výnos DPH za rok 2017 dosáhl 381,7 mld. Kč. Z toho 381,44 mld. Kč bylo získáno finančními úřady a 0,25 mld. Kč celními úřady. Celkem došlo k navýšení o 32 mld. Kč, což odpovídá 9,1 %. Z celkového inkasa tak do státního rozpočtu přibyla částka ve výši 267 mld. Kč. Tzn., že příjmy státního rozpočtu za rok 2017 vzrostly o 8,3 %. V roce 2018 tak došlo k naplnění plánovaného příjmu z DPH.

⁵⁸ KURZY.CZ. ©2018. [online]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/zpravy/483704-platcu-dph-je-v-cr-pres-pul-milionu/>

Graf 2 Vývoj DPH za rok 2013 – 2017

Zdroj: vlastní zpracování, výroční zpráva FS 2017

Porovnáním celkového počtu registrovaných plátců DPH za období roku 2016 a 2017 došlo ke značnému navýšení. V tomto období se projevuje účinnost zákona o evidenci tržeb, kdy od 1. 12. 2016 vznikla povinnost tržby evidovat. Jednalo se o poplatníky zařazené do 1. fáze se zařazením dle klasifikace NACE 55xxx - ubytování (hotely, pensiony, ubytovny, kempy...) a NACE 56xxx – stravování a pohostinství (živnostníci, kteří nabízejí jídla a nápoje v restauracích, pohostinstvích k okamžité konzumaci v prostorách k tomu určených).

5.2.2 Dvouleté fungování EET

Dne 10. 1. 2019 ministryně financí Alena Schillerová pozitivně zhodnotila dvouleté fungování elektronické evidence. Zároveň sdělila, že se podařilo prosadit za navrhovaných podmínek i další spuštění 3. a 4. fáze elektronické evidence tržeb. Podle ní systém elektronické evidence tržeb a kontrol bude fungovat přesně tak, jak funguje doposud. Zároveň sdělila, že další nárůst kontrolorů pro toto odvětví nebude. Pro kontrolní činnost EET již stát podle ní přijal 300 úředníků do finanční správy a 100 úředníků do celní správy. Uvedla také, že pokuty při kontrolách EET padly u třetiny pochybení, zatímco

dvě třetiny se vyřešily napomenutím a domluvou na místě.⁵⁹ V neposlední řadě sdělila, že se spuštěním další vlny EET nastane i změna zákona o dani z přidané hodnoty. Do desetiprocentní sazby se tak přesune například vodné a stočné, stravovací služby a úklidové práce.

Závěrem sdělila, že: „*Za rok 2018 byl přínos 12,3 mld. korun, a to nám nejede třetí a čtvrtá vlna EET.*“⁶⁰ Stát loni na daních díky EET vybral navíc 9,5 mld. Kč, zatímco v roce 2017 to bylo 5,7 mld. korun. Kromě DPH a daně z příjmu fyzických a právnických osob má EET pozitivní vliv i na výběr daní z mezd, protože se narovnaly podmínky a ubylo vyplácení nezdaněných odměn za práci.

5.3 Finanční náročnost zavedení EET u správce daně

Finanční náročnost zavedení EET u správce daně a s tím související otázky byly řešeny na základě podaných žádostí dle zákona č. 106/2009 Sb., o poskytnutí informací, ve znění pozdějších předpisů. Současně byly využity dostupné informace na portálu Finanční správy.

5.3.1 Náklady vynaložené na projekt EET a provoz

Finanční správa byla pověřena realizací projektu EET a musela zajistit nejen zabezpečení přijetí a zpracování údajů z účtenek, ale současně i zabezpečení vnitřních daňových postupů Finanční správy. První z uvedených oblastí byla zabezpečována otevřenými výběrovými řízeními. Na zabezpečení vnitřních daňových postupů se významně podílel státní podnik Státní pokladna Centrum sdílených služeb. Poté bylo nutné vyřešit a zaintegrovat interní daňové procesy Finanční správy do již existujícího daňového informačního systému a jeho upgrade. Tato úprava nemohla být zabezpečena jinak než neveřejným jednacím řízením (JŘBU). Důvodem pro neveřejné jednací řízení bylo řešení technické a technologické návaznosti na již existující moduly

⁵⁹ ČT24. 2019. Sněmovna podpořila rozšíření EET o další obory. [online]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2732747-snemovna-podporila-rozsireni-eet-o-dalsi-obory-prvni-ctenim-novela-prosla-az-na-osmy>

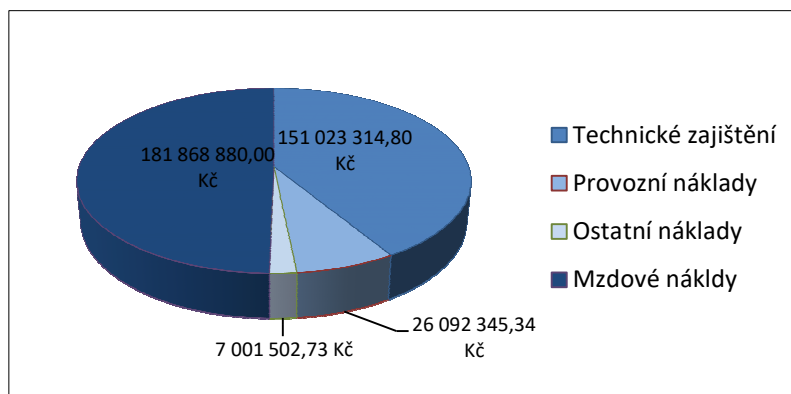
⁶⁰ ČT24. 2019. Výnosy státu z EET loni vzrostly na 12,3 miliardy. Je to víc, než se odhadovalo. [online]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/ekonomika/2714621-vynosy-statu-z-eet-loni-vzrostly-na-123-miliard-je-vic-nez-se-odhadovalo-uviedla>

automatizovaného daňového informačního systému ADIS, který v sobě ukrývá ochranu práv duševního vlastnictví současného poskytovatele, kdy Finanční správa nemůže volně se systémem ADIS nakládat z důvodu toho, že nevlastní příslušná autorská práva. Předmětem veřejné zakázky nepřesahující částku ve výši 50 milionů Kč bylo zapracování veškerých daňových procesů v daňovém řízení. Integrace se týkala daňového portálu, daňové informační schránky, spisové evidence, dále evidence kontrolních úkonů a přenosu dat, avšak se nejednalo o vytvoření nového modulu, nýbrž o rozšíření toho stávajícího, tj. ADISu. Ten byl pro Finanční správu pořízen v roce 1992. Ačkoliv je dlouhodobě kritizován, je velice obtížné takto rozsáhlý a nepostradatelný systém spravující více než bilion Kč změnit ze dne na den. Dle sdělení Finanční správy se upgrade systému ADIS předpokládá nejdříve v roce 2019.

Finanční správa byla nucena vynaložit další finanční investice, jež se týkaly:

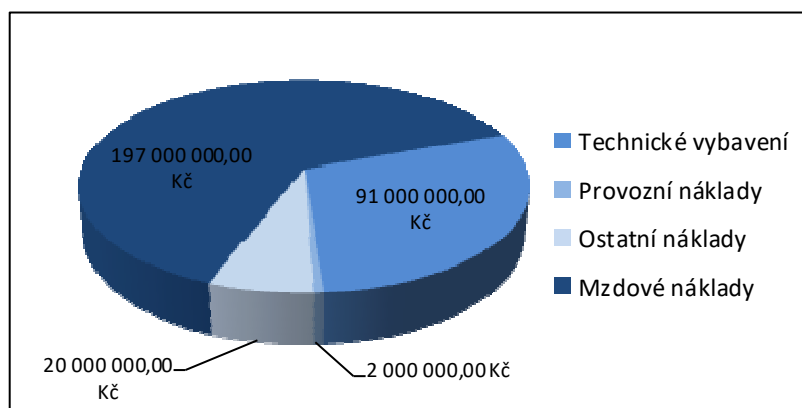
- technického zajištění (náklady na hardware, software, ADIS, služby certifikační autority),
- provozních nákladů (služby SPCSS – Státní pokladna Centrum sílených služeb, a dále náklady na ICT vybavení zaměstnanců a další provozně technické náklady),
- ostatních nákladů (finance na kontrolní nákupy, náklady spojené s pořízením obálek zasílaných povinným subjektům s registračními údaji, náklady na externisty podílející se na realizaci projektu nebo náklady na projektový dohled),
- a v neposlední řadě mzdových nákladů včetně příslušenství, jako zdravotní a sociální odvody a FKSP, cílové odměny zaměstnanců podílejících se na realizaci projektu.

Graf 3 Počáteční výdaje na projekt EET

Zdroj: vlastní zpracování z informací dostupných na portálu Finanční správy

Graf 4 Předpokládané náklady na EET pro rok 2019-2021

Zdroj: vlastní zpracování z informací dostupných na portálu Finanční správy

5.3.2 Náklady a počet zaměstnanců Finanční správy

Základním právním předpisem, který od roku 2017 upravuje organizaci, postavení, věcnou a územní působnost Finanční správy, je zákon č. 456/2011 Sb., o Finanční správě ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZFS“). Služební vztahy státních zaměstnanců zařazených v mezi orgány Finanční správy se řídí zákonem č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSS“), ostatní zaměstnanci podléhají režimu zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZP“). Limit systemizovaných míst Finanční správy byl v souvislosti s rozšířením

EET a dalších činností navýšen celkem o 180 systemizovaných míst. Schválený limit tak k 1. 1. 2017 činil 16 300 systemizovaných míst. Z toho počet služebních míst činil 15 770 a počet pracovních míst činil 530. Schválený počet systemizovaných míst stanovený k 31. 12. 2017 ve výši 16 300 byl naplněn z 95,4 %. Meziročně tak došlo ke snížení plnění limitu počtu zaměstnanců o 0,2 procentního bodu. Nenaplnění tohoto ukazatele na 100 % bylo způsobeno nejen přirozenou fluktuací zaměstnanců, ale také skutečností, že v souvislosti s aplikací ZSS stále přetrvávala zvýšená neobsazenost systemizovaných služebních míst. Situace s obsazováním volných služebních systemizovaných míst je komplikovaná realizací ZSS, podle kterého má zaměstnavatel povinnost vypsát na každé volné systemizované služební místo výběrové řízení.⁶¹

V souvislosti se zavedením EET byla určitá systemizovaná služební místa převedena pod nově vytvořená oddělení EET, která byla vytvořena na každém krajském Finančním úřadě. Průměrná hrubá mzda na jednotlivého zaměstnance činila 37 106,52 Kč, z toho zdravotní pojistné činilo celkem 534 600 Kč a sociální pojistné činilo celkem 1 485 010 Kč. Pro přípravu a realizaci EET byl k 1. 1. 2016 navýšen počet systemizovaných míst ve Finanční správě ČR o 354 míst. Jednalo se o doporučený minimální počet pracovníků, kterými by daná činnost měla být zabezpečena. Systemizovaná služební místa nebyla organizačně začleněna jen do útvarů Oddělení evidence tržeb na finančních úřadech, ale byla využita i na posílení kontrolní a vymáhací činnosti související s touto agendou.

⁶¹ Informace o činnosti Finanční správy [online] 2018. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/dane/danove-a-celni-statistiky/zpravy-o-cinnosti-financni-a-celni-sprav/2017/zprava-o-cinnosti-financni-spravy-cr-a-c-32401>

Tabulka 11 Zaměstnanci FS pro oddělení EET k 31. 11. 2018 dle jednotlivých krajů ČR

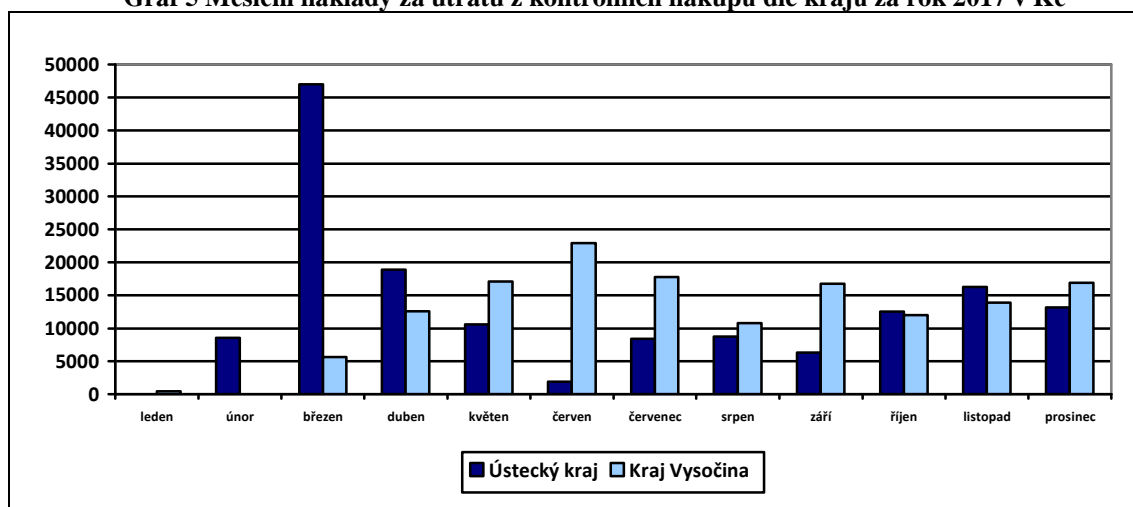
Orgán Finanční správy	Počet zaměstnanců	Hrubá mzda	Zdravotní pojistné - zaměstnavatel	Sociální pojistné - zaměstnavatel
FÚ pro hlavní město Prahu	15	601 698	53 541	148 726
FÚ pro Středočeský kraj	10	401 819	36 162	100 455
FÚ pro Jihočeský kraj	10	354 314	31 890	88 579
FÚ pro Plzeňský kraj	7	270 834	24 375	67 709
FÚ pro Karlovarský kraj	9	339 857	30 589	84 964
FÚ pro Ústecký kraj	15	560 250	49 993	138 875
FÚ pro Liberecký kraj	9	380 207	34 218	95 052
FÚ pro Královéhradecký kraj	16	534 654	47 722	132 574
FÚ pro Pardubický kraj	6	251 072	22 597	62 768
FÚ pro Kraj Vysočina	12	396 958	35 039	97 325
FÚ pro Jihomoravský kraj	22	798 615	71 237	197 884
FÚ pro Olomoucký kraj	9	328 409	29 558	82 102
FÚ pro Moravskoslezský kraj	9	353 826	31 746	88 185
FÚ pro Zlínský kraj	12	401 637	35 933	99 813

Zdroj: vlastní zpracování dle poskytnutých informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o poskytnutí informací, ve znění pozdějších předpisů

5.3.3 Měsíční náklady na provoz oddělení EET

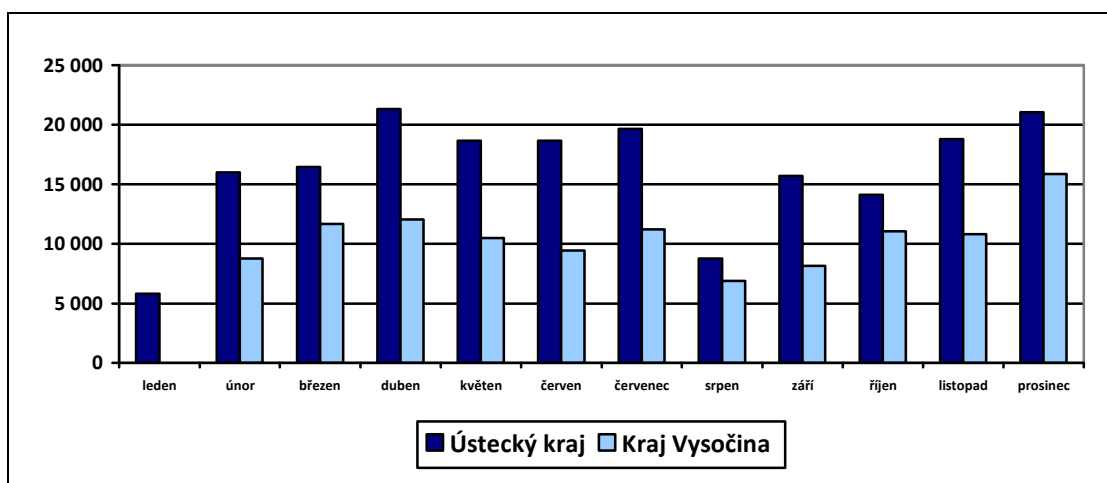
V souvislosti se zavedením EET byla na každém Územním pracovišti vytvořena oddělení ET, která provádí nejen administrativní a vyhledávací činnost, ale jsou také spojena s kontrolní činností. Každému zaměstnanci zabývajícím se kontrolami „v terénu“ byla přidělena tzv. záloha, která slouží k útratě za kontrolní nákupy. Přidělená záloha byla zaměstnanci poskytnuta na základě Žádosti o přidělení zálohy. Každé Územní pracoviště pak každý měsíc provádí vyúčtování za útratu z kontrolních nákupů.

Graf 5 Měsíční náklady za útratu z kontrolních nákupů dle krajů za rok 2017 v Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle poskytnutých informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o poskytnutí informací, ve znění pozdějších předpisů

Graf 6 Měsíční náklady za útratu z kontrolních nákupů dle krajů za rok 2018 v Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle poskytnutých informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o poskytnutí informací, ve znění pozdějších předpisů

Finanční úřad	Alokovaná částka	Upravený rozpočet	čerpání 2017												Čerpání celkem
			leden	únor	březen	duben	květen	červen	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec	
FÚ pro Ústecký kraj	300 000,00	300 000,00		8 597,00	47 000,00	18 901,00	10 591,00	1 909,00	8 452,00	8 751,00	6 313,00	12 566,00	16 287,00	13 196,00	152 563,00
FÚ pro Kraj Vysočina	300 000,00	200 000,00	438,00	0,00	5 640,00	12 619,00	17 114,00	22 896,00	17 778,00	10 824,00	16 760,00	12 020,00	13 903,00	16 913,00	146 905,00
Finanční úřad	Alokovaná částka	Upravený rozpočet	čerpání 2018												Čerpání celkem
			leden	únor	březen	duben	květen	červen	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec	
FÚ pro Ústecký kraj	450 000,00	450 000,00	5 832,00	16 010,00	16 468,00	21 338,00	18 677,00	18 666,00	19 661,00	8 773,00	15 695,00	14 111,00	18 801,00	21 050,00	195 082,00
FÚ pro Kraj Vysočina	300 000,00	350 000,00	0,00	8 772,00	11 657,00	12 045,00	10 497,00	9 448,00	11 209,00	6 903,00	8 160,00	11 060,00	10 821,00	15 879,00	116 451,00

Tabulka 12 Přehled měsíčních nákladů za kontrolní nákupy ET

Zdroj: vlastní zpracování dle poskytnutých informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o poskytnutí informací, ve znění pozdějších předpisů

Za rok 2017 bylo na Územním pracovišti Ústeckého kraje celkem vyčerpáno 152 563 Kč, přičemž na Územním pracovišti pro Kraj Vysočina bylo celkem vyčerpáno 146 905 Kč. V roce 2018 bylo na Územním pracovišti Ústeckého kraje celkem vyčerpáno 195 082 Kč a na Územním pracovišti pro Kraj Vysočina celkem 116 451 Kč.

Z poskytnutých informací vyplynulo, že v roce 2017 a 2018 byly náklady na kontrolní nákupy mezi ÚzP pro Ústecký kraj a ÚzP pro kraj Vysočina výrazně nerovnoměrné. Rozdílnost výše nákladů byla zapříčiněna počtem provedených kontrol a velikostí provozoven a nabízeného zboží.

5.4 Příjmy státního rozpočtu

Rok 2018 byl pro ČR velmi zdařilý. Loni celý sektor vládních institucí dosáhl přebytku 1,1 % HDP, tedy přes 50 mld. Kč. ČR se tak díky tomu stala vůbec nejlépe hospodařící zemí EU. Zásahu na tom má hlavně nejen lepší výběr daní, ale také dlouhodobě přebytkové hospodaření územních rozpočtů. ČR patří mezi země s nejmenším zadlužením v Evropě, což oceňují ve svém pravidelném hodnocení i ratingové agentury. Od roku 2013 se podařilo efektivnějším řízením státního dluhu a likvidity státní pokladny snížit státní dluh o téměř 60 mld. Kč. Při relativním vyjádření vůči HDP pak klesl dluh ke konci roku 2017 o devět procentních bodů na 32,2 %. Ve snižování dluhu sektoru vládních institucí, který se skládá nejen z dluhu státu, ale i krajů a obcí, tak patříme v Evropě mezi premianty.

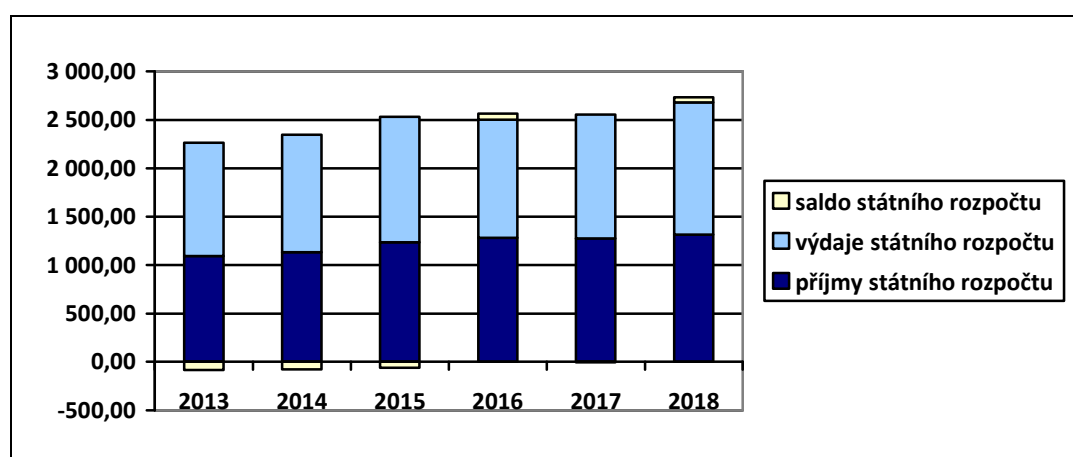
Co se týče jen státního rozpočtu ČR, tak v loňském roce skončil s nízkým schodkem 6,2 mld. korun a dosáhl tak druhého nejlepšího výsledku za posledních dvacet let. Pokud bychom očistili loňský rozpočet od příjmů a výdajů spojených s fondy EU, byl by deficit jen 1,3 mld. Kč. Loňský výsledek hospodaření byl lepší o 53,8 mld. Kč, než se původně

plánovalo. Za to vděčíme rychlejšímu tempu růstu ekonomiky, než se při přípravě rozpočtu předpokládalo, a efektivnějšímu výběru daní. Inkaso daní a pojistných předčilo o 42,8 mld. Kč naše původní očekávání.

Celkové příjmy státního rozpočtu v roce 2018 činily 1 314,5 mld. Kč, oproti tomu výdaje byly ve výši 1 364,5 mld. Kč. Výsledkem je saldo státního rozpočtu – schodek ve výši 1,3 mld. Kč. Tento výsledek je od roku 1996 druhý nejlepší.

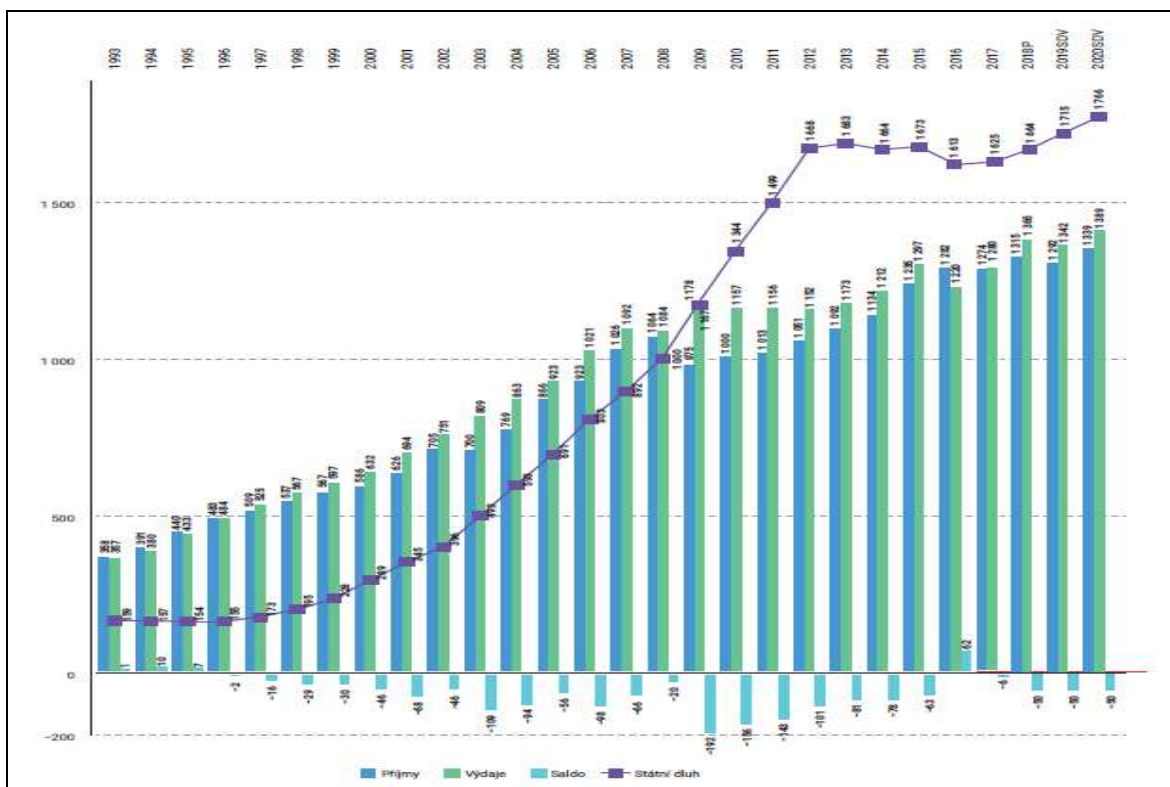
Na tomto výsledku se výrazně podílely faktory jako ekonomický růst, vysoká zaměstnanost a zvýšení mezd a platů. Ministerstvo financí také přikládá velkou váhu efektivnímu výběru daní a zavedení EET.

Graf 7 Srovnání základních ukazatelů státního rozpočtu 2013-2018 (v mld. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování

Pokud výdaje státního rozpočtu převyšují příjmy státního rozpočtu, pak vznikají deficity neboli schodky státního rozpočtu. Růst státního rozpočtu se v letech 2013-2017 stabilizoval, jak je vidět v grafu 7.

Obrázek 11 Vývoj státního dluhu a saldo státního rozpočtu 1993-2020
 Zdroj: Státní rozpočet 2018 v kostce, kapesní příručka Ministerstva financí ČR

V roce 2018 byla výše státního dluhu skoro stejná jako v roce 2014, tj. na úrovni 1 663,9 mld. Kč. Díky efektivnímu řízení likvidity státní pokladny a pozitivní přístupu ČR na finančních trzích nedocházelo k nárůstu státního dluhu, ale naopak k úsporám.

6 Závěr

Dlouhodobé a systematické krácení daňové povinnosti se v některých oblastech podnikání stalo v ČR téměř běžnou záležitostí. Z tohoto důvodu stát musel přistoupit k takovým nástrojům, které budou vést k jejímu zamezení a budou daňovým únikům předcházet. Zároveň by tyto nástroje měly poskytnout správci daně dostatek informací o podnikatelské činnosti daňových subjektů, díky kterým bude jednodušší tyto daňové úniky odhalovat. Pomoci by mělo mimo jiné kontrolní hlášení a souhrnné kontrolní hlášení jako nástroje bojující zejména proti nepoctivému jednání ze strany podnikatelů v rámci DPH. Dále rozšíření reverse charge na všechny služby a komodity. Dalším novým nástrojem finanční správy k omezení šedé ekonomiky a narovnání podnikatelského prostředí bylo právě zavedení EET. Stát již v minulosti měl snahu snížit šedou ekonomiku, a to v roce 2005 vyhlášením zákona o registračních pokladnách. Zákon ale nikdy nenabyl účinnosti a projekt registračních pokladen nikdy spuštěn nebyl. Dotáhnout do konce EET se povedlo až bývalému ministrovi financí Andreji Babišovi. 1. 12. 2017 je dnem, kdy se ČR stala šestnáctou zemí Evropské unie, ve které funguje některá z forem EET. Zároveň je dnem, kdy v restauračních a ubytovacích zařízeních byla z pokladního zařízení vytištěna první účtenka, která obsahovala kód FIK, neboli účtenka, která byla „online“ zaevidovaná dle ZoET. K 31. 10. 2019 je tomu přesně 729 dnů, kdy se do EET zapojilo cca 200 tisíc evidujících poplatníků. Jedná se o velmi významný projekt, který od doby jeho spuštění přinesl veřejným rozpočtům více jak 10 mld. Kč.

Ke zpracování diplomové práce byly využity nejen české, ale i zahraniční zdroje. V úvodu teoretické části byla vysvětlena problematika daňových úniků v ČR a rozdíl mezi Tax avoidance a Tax evasion. Dále byly vysvětleny příčiny vzniku daňových úniků a šedá ekonomika. Současně byly definovány nástroje proti daňovým únikům, konkrétně prostředky v boji proti daňovým únikům. Jednalo se o nástroje, jako kontrolní hlášení, souhrnné hlášení nebo režim přenesení daňové povinnosti (reverse charge). V další části teoretického oddílu byla detailněji popsána teorie EET v ČR, konkrétně zavedení EET, historie, postupy schvalování, kde byly vymezeny režimy a fáze EET dle NACE a důvody pro zavedení EET. Současně byla přiblížena samotná charakteristika EET, základní pojmy, fungování EET, postupy poplatníka a evidenční povinnost. V neposlední řadě byla popsána kontrolní činnost a sankce, kterou ukládají správci daně. Konkrétně byly vystiženy

kontrolní orgány, postupy správce daně v kontrolách EET, druhy sankcí a evidence kontrol ze strany správce daně.

V praktické části pak byly vyhodnoceny dopady zavedení EET v ČR. EET byla analyzována jako jeden z nástrojů v boji proti daňovým únikům. Dopady zavedení EET byly hodnoceny jak z pohledu Finanční správy ČR, tak z hlediska poplatníků daně z příjmů. Konkrétně u správců daně byla provedena analýza dotazů týkajících se základních, administrativních, kontrolních a obecných otázek. U poplatníků pak byla provedena kombinace základních, administrativních, finančních a časových otázek.

V diplomové práci bylo dále poukázáno na výsledky sběru informací, o které byly získány prostřednictvím emailové korespondence Generálního finančního ředitelství o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím v platném znění. V žádostech bylo požádáno mimo jiné o informace týkající se EET a DPH, fungování EET od jeho zavedení, finanční náročnosti, ve které byly konkretizovány otázky týkající se nákladů vynaložených na projekt EET a jeho provoz, náklady a počet zaměstnanců Finanční správy a měsíční náklady na provoz oddělení EET (viz příloha 1). Současně bylo požádáno o informace týkající se příjmů státního rozpočtu ČR v rozmezí let 2013 – 2018.

Na základě provedené ankety bylo zjištěno, že zavedení systému EET bylo pro správce daně a poplatníky ze začátku složitější. U správce daně se potvrdil nárůst administrativní náročnosti, jelikož se musí zabývat mnoha povinnostmi, které v sobě ukrývají nejen metodické pokyny vydané správcem daně, ale hlavně samotnou kontrolní činnost, která v sobě ukrývá mnoho dalších postupů. U poplatníků pak byl zjištěn nárůst finanční náročnosti, jelikož poplatníci museli vynaložit nejen náklady na pokladní zařízení a přeinstalování softwaru, ale i další náklady spojené s měsíčními poplatky. Kromě uvedených náročností přineslo zavedení EET i výhody. Ze strany poplatníků je efektivnost vnímána přehlednějším pohledem nad veškerými tržbami. Dále pak snadnějšímu hledání dat z podnikatelské činnosti nebo přehledu zásob. Díky systému EET podle správce daně došlo k efektivnímu zamezení daňových úniků a přínosu narovnání podnikatelského prostředí.

Současně z provedené ankety vyplynulo, že někdo může vidět problém ve tvoření dlouhých a nekonečných front u pokladen z důvodu čekání na vytištění účtenky, někdo zase čekání v restauračních zařízeních na zaplacení nebo uzavírání obchodů. Dle odhadů kritiků se však tyto problémy nenaplnily. Systém EET od svého zpuštění bez minimálních technických problémů nezkolaboval. K frontám u pokladen lze pouze uvést, že průměrná doba odezvy mezi pokladním zařízením a portálem správce daně je odhadována na 15 milisekund. Ani se nepotvrdila obava, že EET bude likvidovat podnikatele. Dle České správy sociálního zabezpečení totiž počet podnikatelů v roce 2017 stoupl v ČR o 18 000. Přitom v roce 2016 počet podnikatelů vzrostl pouze o 5 000. Pokud by EET mělo skutečně tak likvidační účinky na podnikatelské prostředí, jen stěží by podnikavost meziročně vzrostla více než trojnásobně.

Co se týče DPH, celostátní výnos DPH za rok 2017 dosáhl 381,7 mld. Kč. Z toho 381,44 mld. Kč finanční úřady a 0,25 mld. Kč celní úřady. Celkem došlo k navýšení o 32 mld. Kč, což odpovídá 9,1 %. Z celkového inkasa tak do státního rozpočtu přibyla částka ve výši 267 mld. Kč. Tzn., že příjmy státního rozpočtu za rok 2017 vzrostly o 8,3 %. V roce 2018 tak došlo k naplnění plánovaného příjmu DPH.

Současně, co se týče příjmů státního rozpočtu, rok 2018 byl pro ČR velmi zdařilý. Od roku 2013 se podařilo efektivnějším řízením státního dluhu a likvidity státní pokladny snížit státní dluh téměř o 60 mld. Kč. Dle vyjádření HDP pak klesl dluh ke konci roku 2017 o devět procentních bodů na 32,2 %. Státní rozpočet v loňském roce skončil s nízkým schodkem ve výši 6,2 mld. Kč, a dosáhl tak druhého nejlepšího výsledku za posledních dvacet let.

V současné době novelizace zákona týkající se 3. a 4. fáze byla dne 13. 9. 2019 Parlamentem schválena a dne 24. 9. 2019 podepsána prezidentem republiky. Novela zákona přináší nejmenším podnikatelům možnost evidování tržeb tzv. zvláštním režimem, kdy podnikatelé spadající do této výjimky budou mít možnost evidovat prostřednictvím tištěných účtenek, které si budou moct vyzvedávat na kterémkoliv finančním úřadě. Dále významným způsobem novela zákona snižuje DPH v úseku stravování, vybraných řemeslných a odborných služeb, ale i vodného a stočného. K nejvýznamnějšímu snížení DPH dochází v oblasti kadeřnických služeb, oprav jízdních kol, obuvi, dále pak úprav a oprav oděvů a textilních výrobků a prodeje točeného piva, kde by mělo dojít k poklesu

ze stávajícího sazby DPH 21 % na 10 %. U vodného a stočného pak z původních 15 % na 10 %. Snížení DPH v sektoru stravování již bylo vykonáno náběhem 1. fáze EET, a to z 21 % na 15 %, a rovněž 10 %. Domnívám se, že v budoucnu by se EET mělo stát jedním z významných faktorů efektivního vybírání daní.

Seznam použitých zdrojů

90'. ČT24. *Den D pro EET* [online]. Česká televize, odvysíláno dne 1. 12. 2016. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/11412378947-90-ct24/216411058131201/>

ANO. Resortní program [online]. © 2018 ANO. Dostupné z: <https://www.anobudelip.cz/cs/o-nas/historie/>

Bartušková, Hana. 2017. Jak moc šedá je česká ekonomika a jak s tím souvisí EET? Finance.cz. [Online]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/485212-eet-neplaceni-dani/>

Bisnode. 2017. [online]. Dostupné z: <https://www.bisnode.cz/o-bisnode/o-nas/novinky/podnikatele-ztracaji-zjem-o-daove-raje/>

Co je to EET? [online]. © 2017. Dostupné z: <http://www.allthetime.cz/eet.html>

ČT24. 2019. Sněmovna podpořila rozšíření EET o další obory. [online]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2732747-snemovna-podporila-rozsireni-eet-o-dalsi-obory-prvnim-ctenim-novela-prosla-az-na-osmy>

ČT24. 2019. Výnosy státu z EET loni vzrostly na 12,3 miliardy. Je to víc, než se odhadovalo. [online]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/ekonomika/2714621-vynosy-statu-z-eet-loni-vzrostly-na-123-miliard-je-vic-nez-se-odhadovalo-uedla>

DAŇOVÝ PORTAL. [online]. Finanční správa © 2017. Dostupné z: http://adisepo.mfcr.cz/adistc/adis/idpr_pub/eet/eet_sluzby.faces

Důvodová zpráva k zákonu č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, ve znění pozdějších předpisů

EET PROŠLA SENÁTEM [online]. © 2018 Seznam.cz. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/397826-elektronicka-evidence-trzeb-prosla-senatem.html>

FINANCE. 2017 [online]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/485212-eet-neplaceni-dani/>

Finanční správa. 2017. Kontrolní hlášení DPH. Finanční správa. [Online] 2017. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-pridane-hodnoty/kontrolni-hlaseni-DPH>

FINANČNÍ SPRÁVA. Elektronická evidence tržeb. [online]. © 2018. Dostupné z: <http://www.etrzby.cz/cs/odkdy-evidovat-trzby>

FINANČNÍ SPRÁVA. *Jak to funguje*. [online]. Finanční správa, © 2016. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/cs/jak-to-funguje>

FINANČNÍ SPRÁVA. *Metodika k evidenci tržeb v4.0* [online]. Finanční správa © 2018. Dostupné z: http://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Archiv/Metodika_k_evidenci_trzeb_v4.0.pdf

FINANČNÍ SPRÁVA. *Metodický pokyn k aplikaci zákona o evidenci tržeb* [online]. Finanční správa. Dostupné z: http://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Metodika-k-evidenci-trzeb_v4.0.pdf

Friedrich Schneider, Konrad Raczkowski, Bogdan Mróz. 2015. Shadow economy and tax evasion in the EU. *Journal of Money Laundering Control*, Vol. 18.

Hajdušek Tomáš, Vodička Milan. 2017. První zkušenosti s Elektronickou evidencí tržeb. Wolters Kluwer. vydání. ISBN: 978-80-7552-589-5.

Holubová, Olga. 2006. *Kolotočové podvody*. Carousel Frauds. Daně a právo v praxi. 2006. ISBN 1211-7293.

iDNES. [online]. © 1999-2019. Na DPH se přestane krást, Evropská unie chce zatočit s karusely. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/zahranicni/eu-ministri-financi-danove-uniky-reverse-charge.A181002_104208_eko_euro_hm1

IMPRESSUM. 2017. Daňové zákony 2017 ČR XXL ProFi. Bratislava : DonauMedia s.r.o., 2017. ISBN 978-80-8183-012-9.

Informace o činnosti Finanční správy [online] 2018. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/dane/danove-a-celni-statistiky/zpravy-o-cinnosti-financni-a-celni-sprav/2017/zprava-o-cinnosti-financni-spravy-cr-a-c-32401>

IPODNIKATEL. 2012 [online]. Dostupné z: <http://www.ipodnikatel.cz/Prijem-zamestnancu/svarc-system-aneb-zamestnani-na-zivnostnak.html>

KURZY.CZ. ©2018. [online]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/zpravy/483704-platcu-dph-je-v-cr-pres-pul-milionu/>

Lichnovský, Ondřej a kol. 2010. *Daňový řád - komentář*. Praha. C. H. Beck. ISBN: 978-80-7400-331-8.

Lenártová, G. 2017. 1. Slovensko-české dny daňového práva. Daňové úniky a vyhýbania sa daňovým povinnostiam. [online]. Dostupné z: https://www.upjs.sk/public/media/1084/zbornik_57.pdf

Macháček, Ivan. 2002. Daň z příjmů právnických osob a praktické možnosti jejich optimalizace. Praha: Linde. ISBN: 80-86131-33-5.

Martinez, Jean Claude. 1995. *Daňový únik*. 1. vydání. Praha. ISBN: 80-901918-3-5.

Mary, Jean. 2017. What is the Difference Between Tax Avoidance and Tax Evasion? The Balance. [online]. Dostupné z: <https://www.thebalancesmb.com/tax-avoidance-vs-evasion-397671>

MFČR. 2013. Daňové nedoplatky a daňové úniky. *Strategie daňové politiky a správy*. [Online] 2013. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/.../2013-10_Da-nove-nedoplatky-a-danove-uniky.pdf

Mikulecká, Mária. 2016. Kontrolní hlášení 2016 - Praktická příručka k vyplnění formuláře. Olomouc: Anaq, 2016. ISBN: 978-80-7554-002-7.

Nález Ústavního soudu, sp. zn. Pl. ÚS 38/02, ze dne 9. března. 2004

Průměrná cena za 1 ks kotoučku. [online]. © 2018 <https://www.kotouckov.cz/pro-80mm-tiskarny/>

Souhrnné hlášení. [online]. © 2016. Dostupné z: <https://www.stormware.cz/ucetni-pojmy/souhrnne-hlaseni/>

STEM. [online]. © 2017. Dostupné z: <https://www.stem.cz/temer-dve-tretiny-verejnosti-povazuji-zavedeni-elektronicke-evidence-trzeb-za-pozitivni-opatreni/>

Šimonová, Jana. 2017. Daňové úniky v Slovenskej republike. 1. vydání. Bratislava: WOLTERS KLUWER, 2017. ISBN:978-80-8168-603-0.

Široký, Jan. 2008. Daňová teorie. 2. vydání. Praha: C.H.Beck 2008. ISBN: 978-80-7400-005-8.

Tichá, Michaela. 2007. Daňové úniky. Vysoká škola ekonomická. [Online] 2007. [Citace: 2. 10. 2017.] http://kvf.vse.cz/storage/1180483352_sb_ticha.pdf

Volková, Jana a kol. 2016. Kontrolní hlášení 2016. Výklad s příklady: praktický průvodce novým hlášením. Praha VOX, 2016. ISBN: 978-80-87480-42-7.

VÝSLEDKY ANKTETY ZÁKON ROKU. [online]. © 2017. Dostupné z:
<http://www.zakonroku.cz/stranky/anketa>

ZÁKON č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů

ZÁKON č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů

Zubal'ová, Alena. 2008. Daňová teorie a ich využitie v praxi. 1. vydání. Bratislava: IURA
Edition, 2008. ISBN 978-80-8078-228-3.

7 Přílohy

Příloha 1: Otázky položené správci daně ze dne 16. 11. 2018	83
Příloha 2: Odpověď na otázky poskytnuté správcem daně ze dne 12. 12. 2018	84
Příloha 3: Odpověď na otázky poskytnuté správcem daně ze dne 13. 12. 2018	86

Příloha 1: Otázky položené správci daně ze dne 16. 11. 2018

Dobrý den,

mohla bych touto cestou požádat o níže uvedené informace, jež budou pro mě podkladem pro diplomovou práci na téma: „Zhodnocení dopadů zavedení Elektronické evidence tržeb“

- 1) Kolik je zaměstnáno u správce daně pro Ústecký kraj, územní pracoviště Děčín osob, a kolik činí měsíčně jejich mzdové náklady a náklady na sociální a zdravotní pojištění.
- 2) Jaké jsou měsíční náklady na provoz správce daně pro Ústecký kraj, územní pracoviště Děčín
- 3) Kolik osob v jednotlivých OET v členění dle jednotlivých krajů je zaměstnáno u Finanční správy, kolik činí měsíčně jejich mzdové náklady a náklady na sociální a zdravotní pojištění
- 4) Jaké jsou měsíční náklady na provoz OET v členění dle jednotlivých krajů
- 5) Kolik kontrol EET Finanční správa provedla v měsících prosinec 2016 – říjen 2018 v členění dle jednotlivých krajů
- 6) Kolik kontrol EET Celní správa provedla v měsících prosinec 2016 – říjen 2018 v členění dle jednotlivých krajů
- 7) Kolik nových zaměstnanců bylo přijato společně s účinností ZoET
- 8) Kolik míst v rámci systemizace bylo převedeno společně s účinností ZoET
- 9) Kolik pokut celkem bylo uděleno dle § 247a DŘ v členění dle jednotlivých krajů
- 10) Celkové výše pokut udělených v rámci kontrol ET v členění dle jednotlivých krajů (FS a CS)
- 11) Celkový počet provedených kontrol ET (se zjištěním, bez zjištění atd.) v členění dle jednotlivých krajů (FS a CS)

Velice děkuji a jsem s pozdravem

Bc. Ludmila Šejcová, DiS.
rada, oddělení kontrolní I.
Finanční úřad pro Ústecký kraj
Územní pracoviště v Děčíně
Detašované pracoviště: Masarykovo nám. 18, Děčín
tel: 412 592 452
email: Ludmila.Sejcova@fs.mfcr.cz
www.financnisprava.cz

Příloha 2: Odpověď na otázky poskytnuté správcem daně ze dne 12. 12. 2018

GENERÁLNÍ FINANČNÍ ŘEDITELSTVÍ
Lazarská 15/7, 117 22 Praha 1

GFR01401219
ESS

Oddělení tiskové

Č. j.: 13918/19/7500-00080-202098

Vyřizuje: Mgr. Kateřina Bloudková
Tel.: 296 854 184
E-mail: podatelna@fs.mfcr.cz
ID datové schránky: p9iwj4f

Bc. Ludmila Šejcová

Finanční úřad pro Ústecký kraj
Územní pracoviště v Děčíně
Masarykovo nám. 18
Děčín

Doručovací adresa

Email: ludmila.sejцова@fs.mfcr.cz

Věc: Poskytnutí informace

Vážená paní Šejcová,

Generální finanční ředitelství (dále také „GFR“) obdrželo dne 16. listopadu 2019 Vaši žádost, doplněnou dne 8. ledna 2019. Na základě Vaší žádosti Vám poskytujeme požadované informace částečně u Vašich dotazů a z části v příloze tohoto dopisu.

- 1) Kolik je zaměstnáno u správce daně pro Ústecký kraj, územní pracoviště Děčín osob, a kolik činí měsíčně jejich mzdové náklady a náklady na sociální a zdravotní pojištění.
Na Sekci ÚP v Děčíně pracuje 123 zaměstnanců.
Jejich mzdové náklady činí měsíčně 4 209 000 Kč.
Náklady na sociální pojištění za zaměstnavatele za měsíc: 1 048 112 Kč a náklady za zaměstnavatele na zdravotní pojištění za měsíc: 377 340 Kč.
- 2) Jaké jsou měsíční náklady na provoz správce daně pro Ústecký kraj, územní pracoviště Děčín
- 3) Kolik osob v jednotlivých OET v členění dle jednotlivých krajů je zaměstnáno u Finanční správy, kolik činí měsíčně jejich mzdové náklady a náklady na sociální a zdravotní pojištění
- 4) Jaké jsou měsíční náklady na provoz OET v členění dle jednotlivých krajů
- 5) Kolik kontrol EET Finanční správa provedla v měsících prosinec 2016 – říjen 2018 v členění dle jednotlivých krajů
- 6) Kolik kontrol EET Celní správa provedla v měsících prosinec 2016 – říjen 2018 v členění dle jednotlivých krajů
- 7) Kolik nových zaměstnanců bylo přijato společně s účinností ZoET
Vzhledem k tomu, že zaměstnanci, kteří řeší problematiku EET, jsou převážně zaměstnanci kontroly a nezajišťují jen agendu EET, nelze jednoznačně určit počet zaměstnanců přijatých v souvislosti se zákonem o ET.
- 8) Kolik míst v rámci systemizace bylo převedeno společně s účinností ZoET
Pro přípravu a realizaci elektronické evidence tržeb byl navýšen počet systemizovaných míst ve Finanční správě ČR k 1. 1. 2016 o 354 míst. Jednalo se

o doporučený minimální počet pracovníků, kterými by daná činnost měla být zabezpečena. Systemizovaná služební místa nebyla organizačně začleněna jen do útvarů Oddělení evidence tržeb na finančních úřadech, ale byla využita i na posílení kontrolní a vymáhací činnosti související s touto agendou.

- 9) Kolik pokut celkem bylo uděleno dle § 247a DŘ v členění dle jednotlivých krajů
- 10) Celkové výše pokut udělených v rámci kontrol ET v členění dle jednotlivých krajů (FS a CS)
- 11) Celkový počet provedených kontrol ET (se zjištěním, bez zjištění atd.) v členění dle jednotlivých krajů (FS a CS)
- 12) Čerpání peněz na kontrolní nákupy za FÚ Ústecký kraj a Vysočina

S pozdravem

Ing. Petr Habáň
vedoucí oddělení

Příloha:

- eet.xlsx
- zaměstnanci OET.xlsx

Elektronicky podepsáno
21.02.2019
Petr Habáň
zástupce ředitele odboru

Příloha 3: Odpověď na otázky poskytnuté správcem daně ze dne 13. 12. 2018

Dobrý den,

omlouvám se za zdržení, od personálky mám slíbené věci do úterka příštího týdne. Přikládám také informace, které se týkají statistik z EET k 30. 11. 2018, některé údaje od CS nemáme, jsou zveřejněny zde: <https://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/eet/Stranky/default.aspx>, případně se, prosím, obraťte přímo na celní správu. Pouze Vás musím upozornit, že podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném znění, by žádost měla být označena jako žádost o informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím a mělo by být uvedeno trvalé bydliště a datum narození. Jelikož toto Vaše žádost postrádala, tak byla špatně vyhodnocena.

Pěkný den

K. Bludková

- 5) Kolik kontrol EET Finanční správa provedla v měsících prosinec 2016 – listopad 2018 v členění dle jednotlivých krajů

Název FÚ	Počet provedených kontrol ET	Kontroly ukončené se správním řízením	Počet kontrol se zjištěním
	A	H	I
FÚ pro hl. m. Prahu	30 937	1 369	7 568
FÚ pro Středočeský kraj	14 640	1 302	3 558
FÚ pro Jihočeský kraj	7 760	744	2 748
FÚ pro Plzeňský kraj	8 639	1 309	1 852
FÚ pro Karlovarský kraj	2 887	295	1 005
FÚ pro Ústecký kraj	8 624	566	2 429
FÚ pro Liberecký kraj	3 598	260	1 156
FÚ pro Královéhradecký kraj	7 768	468	2 055
FÚ pro Pardubický kraj	6 772	496	1 781
FÚ pro kraj Vysočina	7 649	458	2 513
FÚ pro Jihomoravský kraj	14 454	1 524	3 581
FÚ pro Olomoucký kraj	5 274	603	1 621
FÚ pro Moravskoslezský kraj	14 885	1 290	3 953
FÚ pro Zlínský kraj	7 643	514	1 909
Celkem	141 530	11 198	37 729

- 6) Kolik kontrol EET Celní správa provedla v měsících prosinec 2016 – listopad 2018 v členění dle jednotlivých krajů

Název CÚ	Počet provedených kontrol <small>08,ET</small>	Kontroly ukončené se správním řízením	Počet kontrol se zjištěním
	A	H	I
Celní úřad pro hl. m. Prahu	3 418	473	604
Celní úřad pro Jihočeský kraj	979	40	190
Celní úřad pro Jihomoravský kraj	918	126	240
Celní úřad pro Karlovarský kraj	716	86	215
Celní úřad pro Královéhradecký kraj	1 322	242	296
Celní úřad pro Liberecký kraj	771	89	142
Celní úřad pro Moravskoslezský kraj	2 088	37	198
Celní úřad pro Olomoucký kraj	1 250	142	227
Celní úřad pro Pardubický kraj	1 006	230	262
Celní úřad pro Plzeňský kraj	1 665	111	228
Celní úřad pro Středočeský kraj	1 794	107	245
Celní úřad pro Ústecký kraj	1 359	187	292
Celní úřad pro kraj Vysočina	1 579	182	288
Celní úřad pro Zlínský kraj	909	28	126
Celní úřad Praha Ruzyně	37	4	6
Celkem	19 811	2 084	3 559

10) Celkové výše pokut udělených v rámci kontrol ET v členění dle jednotlivých krajů (FS a CS)

Pokuty udělené FS k 30. 11. 2018. Ohledně udělených pokut CS Vám doporučujeme obrátit se přímo na CS.

Název kraje	Výše pokut udělených příkazem na místě (v Kč)	Výše pokut udělených příkazem (v Kč)	Výše pokut udělených rozhodnutím v SR (v Kč)
	Y	AA	AC
hl. m. Praha	1 138 500	27 295 500	6 698 500
Středočeský kraj	4 992 900	3 657 800	845 700
Jihočeský kraj	1 830 600	2 912 000	809 500
Plzeňský kraj	906 100	7 030 000	1 261 000
Karlovarský kraj	741 500	3 377 000	1 379 200
Ústecký kraj	2 166 700	3 291 000	453 000
Liberecký kraj	771 600	1 881 500	377 000
Královéhradecký kraj	1 335 500	5 401 300	723 000
Pardubický kraj	1 567 400	7 208 000	1 265 500
kraj Vysočina	1 107 700	3 993 500	520 500
Jihomoravský kraj	3 754 700	8 336 200	1 505 000
Olomoucký kraj	1 524 900	3 132 500	331 000
Moravskoslezský kraj	2 732 000	2 367 000	5 366 000
Zlínský kraj	2 272 600	2 844 000	410 000
Celkem	26 842 700	82 727 300	21 944 900

11) Celkový počet provedených kontrol ET (se zjištěním, bez zjištění atd.) v členění dle jednotlivých krajů (FS a CS) – viz otázka č. 5 a 6